

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az udvar.

Budapest, március 21.

(v.) Gavallér királynak legyen gavallér a nemzete is. Ha a magyar király azt mondja, hogy udvartartása céljaira több pénz kell neki, mint amennyit e címen eddig kapott, hát meg kell neki adni a kívánt többletet. De nem szó nélkül. És nem a magyar nemzet jogos viszontkivánalmának önértetes kidomborítása nélkül. Mert ő felsége alattvalói igaz hűséget igenis követelhet tőlünk, amely nemcsak türi, hanem szinte megkívánja a férfias sókimonodást s a rajtunk elkövetett sérelmek őszinte feltárását, de nem várhatja s ne is várja tőlünk azt, hogy a trón iránt való tekintetből lemondjunk nemzeti és állami igazainknak akár csak hajszálnyi részéről is. A dinasztia jóakarát gazdagon gyümölcsöztetni s hála fejében ő felsége ablakai alatt a porosz himnusz énekelné s a parlamentben Heil Hohenzollernt bömbölni: osztrák tempó ez, még osztráknak is kimondhatatlanul csunya, s ilyesmire magyar hűség és magyar izlés nem kapható. De arra sem, hogy elhallgassuk azt, ami méltán fáj nekünk, s hogy a velünk szemben gyakorolt rendszeres igazságtalanságért az udvartartás költségeinek tetemes emelésével mintegy külön prémiumot fizessünk.

Elmondjuk hát panaszainkat, keserűség nélkül, de férfiatlan szépítgetés nélkül is. A magyar nemzet meg akarja értetni ő felségével, hogy törvényeinek alapján nincs megelégedve az udvartartás eddigi szervezettel s hogy ezen a téren is mélyreható reformokat követel, olyanokat, amelyek orvosolják eddig ezenvedett anyagi károsodásunkat és közjogi sérelmeinket. A magyar törvény az udvartartás ügyét nem tette közös ügyggyé. E költségekhez Magyarország nem akart a kvóta arányában hozzájárulni, noha 1867-ben megkínálták vele, hanem törvénybe iktatta, hogy fejedelmének udvartartási céljaira a kvótánál

többet fizet, ugyanannyit, mint Ausztria, egyetlen fityinggel sem kevesebbet. Ezt meg is tartottuk mind a mai napig s megtartani kívánjuk ezentul is. Am ha nem engedték közös ügyggyé válni a fejedelmi udvartartást, ha 1867 óta teméntelen millióival többet fizettünk e címen, mint amennyit fizetünk kellett volna, ha belenyugsunk az udvartartásnak közössé tételébe, akkor tettük ezt sulyos közjogi okból és egy teljesen jogos várokozásban. A közjogi ok igen egyszerű. A magyar király közjogi személye az osztrák császárától tökéletesen különvált egyéniség. Más jogcimen uralkodik, más feltételek mellett lép fejedelmi jogainak teljes élvezetébe, sőt uralkodóházának örökösödési rendje is más minálunk és más Ausztriában. E különbözőségnek közjogi kifejezése kell jutnia abban is, hogy civilisztáját ő felsége mint magyar király ugyanolyan összegben kapja, mint osztrák császári minőségében, még pedig úgy, hogy e költséget a magyar országgyűlés a magyar állam költségvetésében külön ajánlja meg. Ezért nem kellett nekünk az olcsóbb közös civilista. Ezért követelte a nemzet a drágább megoldást, amely a királyi udvartartás szervezetét a magyar országgyűlés alkotmányos ellenőrzése és befolyása alá helyezi közvetlenül. Ugyanilyen egyszerű az a jogos várokozás is, amelyet a dolgot illetően megoldásához fűztünk. Azt várta a nemzet, — jogosan várta, de eddigelé hiába várta — hogy ő felsége olyan udvartartást fog szervezni, amely civilisztájának magyar részét, tehát az egésznek a felét Magyarországon fogja elkölteni, ami megtermékenyítette volna nálunk az ipart és a kereskedelmet s lehetővé tette volna, hogy az áldozatok, amelyeket a nemzet fejedelmének háztartásáért hoz, a magyar állam gazdasági erőforrásaiba folyjanak ismét vissza.

Am hogyan alakultak a dolgok a valóságban? A lehető legszívárabbul. Mi azért ad-

tunk külön civilisztát a magyar királynak, hogy az udvartartás ne legyen közös. Hát nem is lett azzá. Hanem sokkal rosszabbá. Ő felsége a magyar civilisztából tisztára osztrák udvartartást vezet. Osztrák az minden ízében, szellemében, külső megjelenésében, belső szervezetében s abban is, hogy a magyar civilisztát egy figyelemreméltó csekélység kivételével Ausztriában költi el, az osztrák ipart táplálván s az osztrák kereskedelmet termékenyítvén vele. A nemrég lezajlott küzdelem célja és eredménye az, hogy a közös hadsereg terén Magyarország kicsikarta magának a paritást egy részét. Annyit még nem, hogy a közös hadseregben a magyar állami jelleg egyformán domborodjék ki az osztrák állam jellegével. De annyit már igen, hogy belátatható időben a magyar csapatokból kizsorzulnak az idegen tiszték s magyar tisztikar fog véreinknek parancsolni. Azt pedig már régebben vívtuk ki, hogy a hadsereg a maga meőgazdasági és ipari szükségleteit ugyanolyan arányban köteles Magyarországon fedezni, mint amilyenben költségeihez hozzájárulunk. Ime az alkotmányunk szerint közös ügyekben érvényesül lassan-lassan Magyarország közjoga és gazdasági érdeke. Ellenben semmi ilyes haladás nem tapasztalható az udvartartás terén, noha törvényhozássunk itt a nagyobb terhet azért vállalta, mert az udvartartásból közös ügyet csinálni nem akart. Abból a tényből, hogy ő felségének külön magyar civilisztája van, jog szerint és a jözan ész szerint is multhatatlan következik, hogy kellene és kell is lennie magyar udvartartásának is. Ahogy most vagyunk, ez a fonák állapot nem felel meg nemcsak állami és nemzeti önértetünknek, hanem a törvényeknek sem. Önértetünk dolgán tulleheti magát az udvar, amár neveti — még a saját szempontjából sem — sem helyesen, sem okosan, ha teszi. De a törvény mégis csak törvény. Azt ő fel-

TÁRCA

A vagyon.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Goda Géza.

Már az igaz, hogy minékünk, késő ivadékoknak fogalmunk sincs arról, hogy miképpen lehetett valamikor meggazdagodni ebben az országban. Enervált és komisz emberek vagyunk, akik a modernség ideáljával vesződünk, európai modort erőltetünk magunkra és az új gazdasági élet csalafinta szabályainak göceit akarjuk szétbogarzni s azt mondjuk hangosan és nagy büszkeséggel, hogy: látjátok, ebből lesz a pénz.

Amire például otthon nagyot néznek, hamiskásan mosolyognak s csak ennyit mondanak:

— Hm! Hogy azt tetszik mondani, hogy ebből lesz a pénz?

— Azt. A nagy vagyonok mind így keletkeztek odaát a Lajtán túl s még odébb a messze Nyugaton. A gazdasági problémák világos átértése kell hozzá elsősorban, hogy az ember valamire jusson vagyon dolgában. Ismerni kell a piacot, az árakat, az árakat, a szállítási feltételeit, a turifákat, a szárazföldi utakat, tengeri utakat, a termőföld erejét, természetét, guszusát. Mind ezt érteni, érezni és tanulmányozni kell, ha az ember meg akar gazdagodni okosan. Merthogy az nem ér semmit, ha az ember ostobául gazdagodik meg. A vagyon igazi varázsa abban van, hogy az ember minden krajárjának tudja a történetét. Minden forintjához fűződik valami okosan kitalált hadjárati emléke, amelylyel magához hódította. Emlékezzék rá, hogy ezt mitléle ötlettel,

gondolattal vagy rendszerrel csalta magához s hogy hány koponya fáradt bele, amíg a mi koponyánk diadalmasan hajította végre azt a gondolatot, melynek a többi emberek nem tudtak ellentáráni s lemondniak érőit a forintot. Így kell vagyont csinálni és így csinálják a Nyugaton, ahol okosan gazdagodnak meg az emberek s nem öntudatlanul, merő véletlenségből és olyanformán, mint mikor az ember kimegy az eresz alá s a lehulló kő beüti a fejét.

Erre otthon megint azt mondják, hogy de bizony, ez nem így van. Mindegy annak a pénznek, hogy csalafintaság, tanultság vagy józan okosság volt-e a bölcsője, avagy pedig úgy esett le az égből, mint a manna. Készen, véletlenül, rábizva magát a jószerencsére s úgy ütve be valakihez, mint a főnyeremény. Meg is mondják:

— Már pedig kéren, azelőtt más természetű volt itt a vagyonnak. Teszem azt, a szomszéd még a régi jó időkben szerzte a magáét, pedig ugyancsak szerzett. Gróf lehetne, ha nem volna paraszt.

— Hát hogyan szerzte?

— Hogyan? Ugy, ahogy jött s ahogy az uristen engedte. Mert mi régi emberek mindnyájan az uristen segítségével szerztünk s nem a magunk büszke eszével. Az ember tehet az eszével, amit akar, művelheti, grebléyezheti, boronálhatja, mind nem ér semmit, ha nem akarja az uristen. Mert úgy kell azt venni, hogy az uristen adott olyan tulajdonságokat embereknek, állatoknak, füveknek, sőt még a köveknek is, hogy azokból mind az emberek vagyona válik, hacsak az embernek akarja adni az uristen.

— Hát hogy? — kérdelem csodálkozva.

— Hát úgy, hogy teszem azt, az állatnak az a tulajdonsága, hogy szeret társalogni.

— Az állatnak?

— Annak. Már hogy a jószágoknak. Firkának, tehennek, disznónak mind az a tulajdonsága, hogy szeret társalogni. Csak az öreg ló szereti a magányosságot, de a csikó, az nagyon szeret másomagával lenni s azért sem társalozik, ha több társával lehet egy komániában.

— Aztán mire mondja ezt kigyev/med?

— Hát hiszen azt tetszett kérdezeni, hogy a szomszéd hogy jutott a vagyonához. Vagy nem?

— Azt.

— Hát hiszen éppen azt mesélem. Mert a szomszédot egyszer csak meghívják ám a vármegyéhez, hogy adjon számot a reugeteg disznójáról. Hol vette? Kitalálta? Mikor vette? Mennyiért vette? Az semmiképpen sem lehet, hogy valaki elinduljon a csalólóközi határból egy pár forinttal tavasz hónapjában s mire észre válik az idő, megtérjen egész orsoda disznóval. Így hamarjában nem gazdagszik meg az ember a maga emberségéből, hacsak a jószerencsét nem segíté a bal kezével. Hogy talán úgy hajította el azt a sok disznót? Ezt kérdezték tőle a vármegyén.

— És mit felelt?

— Még nem tarlok ott. Előbb bevallom magam is, hogy a szomszédnak nem volt több egy pár forintjánál. Csupa vöröshasú bankó járta akkor. Abból volt neki egy pár darabkája, de csak éppen, hogy volt. Abból pedig ennyi disznó ki nem telik, még ha a malacát is beleszámítaná az ember. Már most hát oda jövök, hogy mit felelt a szomszéd a főbíróknak, mikor azt kérdezte tőle, hogy talán úgy hajította el a más jószágát.

— Hát mit felelt?

— Azt, hogy soha életében sem lopott ő még egy gombot sem, nemhogy malacot vagy disznót lopott volna. A jószágot sem lopta, sem pedig el nem hajította, hanem mindennek az az oka, hogy ismerte a jószág természetét. Tavaszon

sége a szentesítéskor azzal a záradékkal látja el, hogy maga is megtartja, másokkal is megtartatja. Nos, olyan törvény nincs, amely Magyarországot egy tisztára osztrák udvartartás tőrésére, sőt pénzzel való ellátására kötelezi. De olyan törvények igenis vannak, amelyek a magyar király udvartartását az osztrák császártól külön s emezzel egyenlő mértékben dotálják s amelyek Magyarországot fejedelmének busásan bocsátják rendelkezésére a költséget, hogy mint magyar király, vagy legalább ebben a minőségében is a kellő fényvel tudjon a világ színe előtt megjelenni. És nem visszás dolog-e, hogy mikor a közös intézményekbe, amikhez Magyarország csak 34 százalékkal járul, be tud hatolni a magyar állam közjogi jellege és gazdasági érdeke, ugyanakkor az az udvartartás, amelynek a költségeiből teljes ötven százalékot viselünk, szellemében és szervezetében egységesen osztrák marad?

Ő felsége a magyar civilista révén az év felét Magyarországon tartozna tölteni; a valóságban telente és tavaszonta csak két-három hétre jelen meg hű magyar népe székesfővárosában. S ekkor is miféle udvartartást hoz magával? A személyzetnek csupán csekély töredéke érti nyelvünket. S az egész udvar külső megjelenésében az egyetlen magyar nemesi gárda az, amely arra emlékeztet, hogy aki e pompázatos udvartartásnak parancsol, egyszersmind magyar király is. De erről a gárdáról is jobb nem beszélni. Mert ez is be van olvasztva a közös hadseregbe. Csak a ruhája magyar s a tagjai magyarhonosok, de szolgálati nyelve és vezényszava német, akár a k. k. Arciére-Leibgarde, vagy az osztrák drabanttestőrség vezényleti és szolgálati nyelve. S ugyanaz az udvartartás környezi ő felségét állandó székhelyén, Bécsben is. A főherceg urak, akik apanázsuk felét a magyar civilistából kapják, az idegen diplomaták s a főkonatok hogyan higgyék el Magyarországot külön államiságát, ha ezt a mi hazánkat az udvartartás keretében beolvasztva látják az osztrák császári hatalomba! Nem kell-e azt hinnünk, hogy Magyarország a császári Ausztriának csak egy egyszerű tartománya, mint Csehország vagy Tirol, ha az udvartartás szervezte, nyelve és megjelenése semmi nyomát nem mutatja a magyar államiságnak s ő felsége magyar királyi minőségének? Hiszen Prágában ott van a Hradsin, Innsbruckban szintén van császári kastély, néhanapján ott is mutatkozik udvarával ő felsége s ugyanazt az udvartar-

tást viszi oda, amely, mikor vendégül hozzánk látogat, Magyarországra is elkíséri. Csakhogy Csehország és Tirol s a többi osztrák tartomány nem fizet külön civilistát, túrnők kell tehát, hogy császáruk, aki az egységes Ausztria császára, egységes osztrák udvartartással vegye magát körül. Amde Magyarország külön civilistát fizet, ugyanakkor, mint Ausztria. E címen joga van külön magyar udvartartásra, vagy legalább olyanra, amely a magyar jelleget épp olyan mértékben domborítja ki, mint az osztrákot. Csakis azzal a feltétellel tűrhető a mi részünkről az udvarnak budapesti tartózkodásánál az udvartartás osztrák részének szereplése, ha olyankor, amikor a felséges ur Bécsben időzik, udvarában a magyar elem és magyar jelleg az osztrákkal egyenlően érvényesül. Ezzel szemben a valóság az, hogy Budapest mindig megtalálani az osztrák császárt és csakis az osztrák császárt, ellenben a bécsi Burg udvartartása nyomát sem mutatja annak, hogy ugyanott tartja székhelyét a magyar király is.

Ez a mi panasznunk. A többi baj aztán mind ebből az egyből foly. S közöttük a legnagyobb az, hogy az uralkodóház tagjai — a hazánkban lakó három főherceg kivételével — a magyar nemzetől teljesen elszigetelt életet él. A főherceg urak nem ismernek minket, mi sem őket. A trónörökösön kívül még csak annyira sem méltatják nemzetünket, hogy nyelvet megtanulják s néhanapján a mi hazánkban is megforduljanak. Idegenek vagyunk nekik s még jó, ha közömbös szemmel néznek minket. De legtöbbször gyánakzanak reánk, fitymálják vagy ellenséges indulattal kísérik nemzeti törekvéseinket s ha egy-egy paradéssal alkalomkor már el nem kerülhetik a körünkben való megjelenést, még azt a fáradságot is sajnálják maguktól, hogy elfojtsák az ajkbiggyesztésre való ingeret vagy arcukon a halálos unalom kifejezését, mialatt az ünnepek rendezését intézményeinket megtekinteni s embereinkkel érintkezni kénytelenek. Ha kifejezésre jutna az udvartartásban, hogy Magyarország önálló állam már csak azért is, mert a főherceg urak ellátására szolgáló eszközök teljes feléről a külön magyar civilistában gondoskodik, akkor talán mégis megtanulnák nyelvünket és történelmünket, megismerkednének és megbarátkoznának önálló államiságunk gondolatával s nem feledkeznek meg róla, hogy nemcsak osztrák főhercegek, hanem egyuttal királyi hercegei Magyar-

országnak is. S akkor talán el volna érhető, amit joggal követelhetünk, hogy vagy az egész uralkodóház töltsék Magyarországon az esztendő felét, vagy pedig az uralkodóház fele töltsék hazánkban egész idejét.

A miniszterelnök legközelebb tárgyalatni kívánja a civilista emeléséről szóló javaslatot. Elvárjuk a képviselőháztól, hogy az alattvalói hűség meleg hangján, de magyaros őszinteséggel fogja feltárni nemzetünknek e sérelmeit.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, március 21.

A t. Házban, úgy látszik, megvan a jó szándék arra, hogy pótolja, amit hónapokon át elmulasztott. Ha az első katonai javaslat megszavazásához hosszú hónapok kellettek, ma, kétnapi vita után elfogadta már az 1904. évre szóló mindkét katonai javaslatot, általánosságban is, részleteiben is.

Az ülés elején a miniszterelnök a budapesti Nemzeti Színház átalakítási költségeiről szóló javaslatot terjesztett be, mely után az ujoncelszám megállapításáról szóló javaslatra került a sor. A vita utolsó szónoka Egy Béla volt, utána Nyíri miniszter, majd Bakonyi, Szedereky és Egy Béla éltek a zárszó jogával. Néhány pere alatt változatlanul elfogadta a Ház az eredeti javaslatot. Az ujoncemegajánlásnál Nyíri Sándor a katonai igazságszolgáltatás reformjáról is nyilatkozott, elmondva, hogy a reformhoz már hozzájárult a magyar igazságügyi és honvédelmi minisztérium s csak még néhány részletkérdést kell megoldani. A részletek második szakaszánál a honvédelmi miniszter beadta ismeretes módosítását, mely szerint az 1904-iki sorozás május 24-ikén kezdődjék.

Az egész javaslatot így fogadta el a Ház, aztán megállapították a holnapi napirendet, melynek az 1903. évi költségvetés a tárgya. Báró Kass Ivor azt kérdezte, hogy a civilista fölemelése benne lesz-e ebben az 1903. évi javaslatban, mire Tisza István azt felelte, hogy a kormány föltétlenül szükségesnek tartja ugyan a civilista fölemelést 1903-ra is, de a javaslatban csak a régi összeg szerepel s szívesen hozzájárul ahhoz, hogy ezt a kérdést külön tárgyalja a Ház.

A képviselőház ülése március 21-én.

— Kezdeté délelőtt 10¹/₂ órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf Tisza István, Nyíri Sándor, Lukács László, Pócs Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést s előterjeszti a feliratokat.

Gróf Tisza István miniszterelnök törvényjavaslatot nyújt be az 1904. évben a budapesti Nemzeti Színháznál szükségessé vált átalakítási munkálatokról.

Elnök: Következik az ujoncelszámról szóló törvényjavaslat általános vitájának folytatása.

Egy Béla a függetlenségi párt álláspontját fejt ki. Nem szavazza meg az ujoncokat a közönség elkeresztelt hadsereg és olyan honvédség számára, amelyet a kormány törvény ellenére az ország határain kívül vezényel hadgyakorlatok ürügye alatt. A kormányoknak 1887 óta nem volt érzékük a nemzeti törekvések iránt. Azt tejtették, hogy a közös ügyek és a védelem közönsége nem folytak a pragmatika szentióból és hogy ez nem Magyarország, hanem a Habsburg-dinasztia érdekében jött létre. Határozati javaslatot nyújt be, hogy az 1808. I. t. o. 3. §-ának alapján, amely azt rendel, hogy a magyar csapatok vezényelve a magyar legyen, a kormány terjeszzen elő törvényjavaslatot a magyar ezredeknél a magyar nyelvű oktatásról és a magyar vezényleti nyelvről. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Bezárja a vitát.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter hangsúlyozza, hogy a benyújtott határozati javaslatok, amelyek az illető pártok elvi álláspontját fejezik ki, ellenkeznek a kiegyezési törvényvel, azért mellőzni kérik azokat. A katonai büntetőtörvény reformja, a jelvény- és címerkérdésben fennálló miniszterelnöknek az az ígérete, hogy azokat mentől előbb meg fogja oldani. (Helyeslés jobboldalon.)

Bakonyi Samu: Zárszó címen azt válaszolja, hogy a függetlenségi párt sohasem fog lemondani a magyar vezényelve jogveteléséről, valamint hogy a nemzet sem fog letenni jogokat érvényesítéséről.

Szedereky Nándor megjegyzi, hogy az ő határozati javaslata nem ellenkezik a kiegyezési törvényvel. A magyar vezényelti nyelv kérdését e Házban többé sem államog, sem közjogi tekintetben vitásá tenni nem lehet. A 9-es bizottság munkálata a képviselőháza névze közömbös, mert az nem program.

elment az Indiákra, ami ott van valahol Horvátországban. Ott ugy terem a disznó ezrével, mint Csallóközben a földi eper. Egy pár forintot kapni belőle jó egyipárat.

— Egyipár még nem esordá — mondom. — Ebből még meg nem értem a gazdagságát.

— Várja már ki a sorát. Nem olyan ez, mint a gőzös, hogy hamar menne. Akkor nem is volt még gőzös ünnentelős s az egész nyár se volt elég, hogy az Indiákról hazáig érjen az ember a három disznójával. Mert a disznóval nem lehet ám úgy utazni, mint a síró gyerekekkel, hogy beteszi az ember a kocsisaraglyába s azon vigyáz, hogy bár kiveszje belőle. A disznó — nagy ur. Ha nem tetszik neki, egy lépéssel sem megy odébb. Megáll, lehajtja a fejét s ha elunta a ballagást, lehentereg a kárpuháig kanapéra, a sár: a. Onnan pedig medveukorral sem lehet kicsalogatni fölnapig sem. Azért mondom, hogy várja meg a sorát.

— Várom.

— No. Hanem a disznónak van egy jó tulajdonsága, ami az emberből már nagyon kezd kipusztulni. Az, hogy nagyon szereti a maga fajtáját. Egymást sohasem bántja s ha találkozik felebarátjával, el nem indul mákülé. A bogános-tól meg a disznótól is lehet tanulni az embernek ragaszkodást.

— Értem.

— Dehogyan érti. A ragaszkodásból lesz a vagyon s nem abból a sok minőségéből, amit elmondott. Bántja az ördög, hogy mit cselekesznek az emberek Lajtán tul. Ott ugy boldogulnak, ahogy lehet, vagy hogy ott még rosszabb a világ, mint erre mifelénk. Az is lehet, hogy a ehogysem boldogulnak már, ha csak az áruktól, áruktól, uttól, tarifától várják boldogulásukat s nem az istentől és az állatok, füvek és kövek tulajdonságától. Az egye-

nes felelet az volt a főbírónak, hogy amint így a három-négy disznó hajtotta volna erre a Duna felé heteken, hónapokon, érdőn, mezőn, falun át, megpihenve velük, ahol elláradtak, valahány disznóval találkoztak így hazafelé jártukban, az mind odaszegődött a szomszéd disznóhoz. Mondom, hogy a disznó nagyon szeret társalkodni s szereti a maga fajtáját. Így lett a háromból négy, a négyből féltauca, abból aztán tizenkettő és meg annál is több. Mire a tolnamegyei határba értek, már csak arra kellett vigyázni, hogy a esordában ne legyen kevesebb, mint amennyit az idegen esordába belhajított a szomszéd. Vagyis hogy úgy kell mondanom, hogy a szomszédnak azon kellett ügyelni, hogy ne a kisebb esordát hajtsa tovább. Így dagadt vagyonná az az egyipár vöröshasú bankó, amelyet tavaszon kivitt a szomszéd az Indiákra. Érti-e?

— Értem.

— No. Erre csak nem mondhatta a főbíró, hogy lopott vagyon. Mert ez a vagyon úgy jött magától, ahogy az isten küldte, s nem az ember büszke esze szerint csinálódott. Akkor ilyen idők jártak ebben a hazában. Az igaz, hogy jobban is szerettük mi öregek az istent, mint maguk. Megbecsültük, amit adott, megelégedtünk a kevéssel is, sohasé törtük a fejünket a más ember romlásán. Aki pedig lopott, annak letöltöttük a kezét. Nem is lopott akkor senki ezen a földön, olyan világ volt.

— Könnyű volt meggazdagodni, mi? — kérdelem nevetve.

— Könnyű hát. — Nagyot sóhajt s keservesen teszi hozzá:

— Nincs ma már becsület ezen a világon, de hiszen a szerencse sem olyan, mint az én időmben.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: A kormány programja!
Szedekényi Nándor: Akkor ne emlegessék mint egy bizottság tervezését.
Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Nem is!
Szedekényi Nándor: A magyar nyelv joga a katonai oktatásban még nem érvényesült teljesen az alapítványi helyek szaporításával.
Egy Béia tiltakozik az ellen, mintha határozati javalata, mely létező törvényre támaszkodik, túlhaladott álláspont volna.
Elnök: Elrendeli a szavazást. A többség elveti a határozati javaslatokat a *általánosságban megszavazza a törvényjavaslatot*. Következik a *részletes tárgyalás*.
Szedekényi Nándor a címmel azt indítványozza, hogy a közös hadsereg kitejézés helyett tegyék a *magyar hadsereg* kitejézését.
Nyíri Sándor honvédelmi miniszter utal arra, hogy az 1903. évi újonctörvényjavaslat tárgyalásakor már elvetett a Ház egy ilyen irányú módosítást.
Elnök: Felteszi a kérdést szavazásra. A javaslat címét és szakaszait további vita nélkül *megszavazzák*. A javaslat harmadik olvasása holnap lesz napirenden.

(A megajánlás.)

Öt peronyi szünet után következik az újoncmegajánlásról szóló törvényjavaslat tárgyalása.
Münich Aurél előadó elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, amely semmiben sem tér el a tavalyitól, s egyszersmind a jelentéseket is tudomásulvételre ajánlja.

Nessi Pál pártja nevében hangsúlyozza, hogy a katonai nevelés reformja nem vívmány, mert magyar nemzeti szempontból úgy áll a kérdés, hogy a közös hadsereg számára magyar pénzen fognak nevelni tisztakat. Szóvá teszi azt a delegációban a hangzott ígéretet, hogy a kassai alreáliskolát a hadügyi kormány Ausztriába akarja áthelyezni. Valószínűleg azt a magyar szemlelet akarják kiirtani, melyet ez a magyar földön levő alreáliskola ápol, mert a kismartoni és a közzei alreáliskolák osztrák határon vannak. Inkább ezek közül vigyék el az egyiket osztrák földre s létesítsenek helyette újat Erdélyben. Kérdi a honvédelmi minisztert, igaz-e, hogy ezekből az intézetekből bizonyos számú növendékét az osztrák Landwehrbe helyeznek át? Kérdést intéz a kormányhoz, hogy mi lesz a katonai bünvádi perrendtartás reformjával a jelvényekkel és a címerrel; a részben inkább eltűrik a mostani törvénytelen állapotot, de közös címet és jelvényeket nem fognadnak el. És végül kimutatást kér a 68-iki rendelet végrehajtásáról hogy mielőbb valamennyi magyarhonos tiszt magyar oszapatoknál szolgáljon. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szedekényi Nándor ismétli, amit a létszámjavaslatnál felhozott, hogy ez a törvényjavaslat ellenkezik a törvények szellemével és betűjével.

Elnök: Bezárja a vitát.
Nyíri Sándor honvédelmi miniszter azt válaszolja, hogy az összes öt alreáliskola közül 3 magyar területen van, ez nem felel meg a kvótárványnak s ez a kiegyenlítés most fog megtörténni. A közzei megmarad alreáliskolának, a kismartoni főreáliskoláé alakítják át a valószínűleg Marosvásárhelyen új alreáliskola létesül. (Helyes és jobbfelel.) Ami a katonai büntetőtörvény reformját illeti, a részben a kormány kötelező ígéretet tett.

Ami már most az anyagi katonai büntető-jogot illeti, kétségtelen, hogy az 1865-ből származó anyagi büntetőjog elavult és egy új katonai büntető-törvény megalkotása legalább is olyan kívánatos, mint a perrendtartás reformja. (Igaz!) Ugy van! a szélsőbaloldalon) ami csak forma, mert a tartalom a közvélemény és a törvényhozás eső sorban, sőt majdnem kizárólag mindig csak a katonai perrendtartást kívánták.

Bakonyi Samu 31-est ismételtél!

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Azok miatt a rendkívüli nehézségek miatt, amelyek az anyagi katonai jogra vonatkozó törvény létrejötte előtornyosultak, a mérvadó téniszók az anyagi büntetőtörvény szabályozásának kérdésével nem is foglalkozhattak. Nem mulasztatom el azonban e tekintetben is a kezdeményező lépést megtenni és mielőtt a magyar büntetőtörvényhez jelenleg az igazságügyi minisztériumban készülő novella, melylyel a magyar büntetőtörvény egynemű rendelkezésben is változtatni akar, elkészül és ekképpen meglesz a kellő alap, hogy a katonai anyagi büntetőtörvény reformja is megkezdessék, a magyar kormány az új katonai büntetőtörvénynek ezen elvek szerinti reformjára komolyan törekedni fog. (Helyes és) A 68-iki rendelet végrehajtása szorgosan halad s két és fél év alatt a magyarhonos tiszték magyar ezredkezh fognak jutni; mindössze 5-600 magyar tiszt marad közös intézményeknek, ezek lesznek azok a kivételek, amelyeket egyértelműséggel megállapítottak. (Helyeslés jobbfelel.)

Elnök: Szavazást rendel el.
 A többség általánosságban megszavazza a törvényjavaslatot és rövid vita után a részleteket is megszavazza, valamint tudomásul veszi a kapcsolatos jelentéseket is.

A törvényjavaslat harmadik olvasása a holnapi ülés napirendjén lesz.

(Munkarend, civilista.)

Elnök: A holnapi ülés napirendjére kitzíti a ma megszavazott újoncjavaslatok harmadik olvasását, a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, az 1903. évi költségvetési törvényjavaslatot. (Felkiáltások balfelel: Sok lesz!)
Gróf Tisza István miniszterelnök: Megjegyzi, hogy az 1903. évi költségvetésnek s az egyes fontos budgetjének az év letele után való tárgyalása és megszavazása tárgyalatlan s azért a leghevesebb az appropriációt tárgyalás alá venni. (Helyeslés jobbfelel.)

Báró Kaas Ivor azt kérdi a miniszterelnöktől, hogy a tavalyi költségvetésbe a felemelt civilista van-e beállítva? Ha ezt tette volna a kormány, akkor a legkíméletlenebb kritikák hívja ki ez a törvénytelen eljárás. (Helyeslés balról.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: A civilista kérdése felett a képviselőház az 1904. évi költségvetési vita alkalmával fog dönteni. A kormány a civilista felemelést feltétlenül szükségesnek tartja és az erre vonatkozó javaslatot fenntartja, egyben kérni fogja a civilistának a mult évre való felemelését. A költségvetés tárgyalása alkalmával hozzá fog járulni, hogy akár kezdeményezni fog egy olyan módosítást, hogy a költségvetési törvényjavaslatba a civilista az eddigi összegben állíttassék be, de már most bejelenti, hogy a kormány husvét után foglalkozni fog a civilista kérdésével s indokolni is fogja, hogy miért kéri póthitel alakjában a civilista felemelését a mult évre visszamenőleg. Helv eljárásnak egyébként csak azt tartja, ha a civilista eddigi összegében szerepel a 903. évi budgetben. (Helyeslés jobbfelel.)

Thaly Kálmán korrektnek tartja a miniszterelnök nyilatkozatát s csak arra kéri, hogy ő maga tegye meg a kezdeményezést. (Általános helyeslés.)
Elnök az ülést délután 1/2 órakor bezárja.

BELFÖLD

A husvétii szünet. A képviselőház a horvát pénzügyi egyezmény elintézése után már csütörtökön fogja megkezdeni husvétii szünetét. A beruházási törvényjavaslatot a pénzügyminiszter a képviselőház szerdai vagy csütörtöki ülésén fogja betervezni. A képviselőház husvétii szünete április hó 10-ig fog tartani, ugy hogy a szünet után első képviselőházi ülés hétfőn, április 11-én lesz.

A főrendiház pénzügyi bizottsága. A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtt **Samassa József** enkölete alatt ülést tartott, amelyen a kormány tagjai közül **gróf Tisza István** miniszterelnök és **Lukács László** pénzügyminiszter voltak jelen. **Samassa** érsek megnyitó beszédében a válságok helyzetből való kibontakozásról beszélt, majd az államérfi hivatásáról szóla. a miniszterelnök fel fordult, akitől azt reméli, hogy nagy képességeit teljesen a közügyeknek fogja szentelni s jutalmat nem keres másban, mint a hazafias kötelességteljesítés öntudatában. Azt kívánja, hogy **gróf Tisza István** kormányzatára alkalmazni lehessen a klasszikus író szavait: quocunq vestigia fixit, subequitur decus. Az idei év első hat hónapjában viselőnd közterhekről és fedenzőnd állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot tárgyalta ezután a bizottság, amelyet **báró Rudnyánszky József** előadó ismertetése után észrevétel nélkül egyhangulag el fogadta. Szerdán lesz az idei újonclétszámra és az újoncok megajánlására vonatkozó törvényjavaslatok bizottsági tárgyalása és a plénum a hét utolján ül össze.

A szabadelvűpárt értekezlete. A szabadelvűpárt ma este értekezletet tartott, melynek napirendjére az 1903. évi költségvetés és a horvát provizorium tárgyalása volt kitzítve. Az értekezleten **báró Podmaniczky Frigyes** elnököt.

Az értekezlet **Neményi Ambrus** előadó ismertetése után vita nélkül egyhangulag elfogadta az 1903. évi állami költségvetéséről szóló törvényjavaslatot s tudomásul vette az ezzel kapcsolatos jelentéseket. Nevezetesen a függő államadást ellenőrző bizottság jelentését és a honvédelmi miniszter évi jelentését. A horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot szintén **Neményi** előadó ismertetése és **gróf Tisza István** miniszterelnök feizolása után az értekezlet szintén egyhangulag elfogadta. Ezután a miniszterelnök jelezte, hogy a husvétii szünet előtti több törvényjavaslatot nem szándékozik tárgyalatni s amennyiben a két javaslat addig elintéztetnek, azt az indítványt fogja tenni, hogy a Ház husvét előtt tekintettel a pénteki ünnepre, már csütörtökön bejeljeze tanácskozásait s ha addig maradna felhasználható idő, e két törvényjavaslatot tárgyalás után az a mentelmi ügyek elintézésére és a függőben lévő interpellációkra adandó válaszokra fordíttassék.

A Ház bizottságából. A képviselőház közlekedési bizottsága e hó 23-án délután öt órakor ülést tart, melyen tárgyalás alá kerülnek a pozsony-dunaszerdahelyi és a komárom-szerdahelyi gőzmozdony helyiérdekű vasutak építésére és üzemeltetésére kiadott engedélyokiratok egyesítésére; a kaba-nádudvari helyiérdekű vasut építésére és üzemeltetésére kiadott engedélyokirat egyenmény határozmányának módosítására; a kaba-nádudvari helyiérdekű vasut engedélyezésére; a budapesti helyiérdekű vasutak Budapest-Ozinkota-kerepesi vonalát és a m. kir. államvasutak Budapest-kőbányai vonalát összekötő helyiérdekű vasut engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatok.

A pénzügyi bizottság e hó 22-én délután félhatkor tartja ülését, melyen a kereskedelmi és forgalmi viszonyainknak Olaszországgal való ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni. A *váderőbizottság* e hó 24-én délután öt órakor

tart ülést, melyben a császári és királyi közös hadsereg kifajai nevelő-és képző-intézetinél magyar honos katonai részleg létesítést állami alapítványról szóló 1893. évi XII. törvényoikk módosításáról szóló javaslat fog tárgyalatni.

Az állami anyakönyvekről szóló 1896. XXX. t-oikk módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság pedig e hó 22-én, délután öt órakor az elnöki fogadóban kezdi meg ülését.

Visszalépés a szabadelvűpártba. Mint értesülünk, **gróf Desseffy Emil** képviselő, aki néhány hét előtt a szabadelvűpártból kilépett, ma levélben értesítette **báró Podmaniczky Frigyes**t, a szabadelvűpárt elnökét, hogy az országgyűlési szabadelvűpárti kötelekébe ismét visszatér.

A Kossuth-párt értekezlete. A *függetlenségi és 48-as Kossuth-párt* ma este értekezletet tartott s tárgyalás alá vette a képviselőház holnapi napirendjére kitzított 1903. évi költségvetési törvényt s a horvát provizorium-javaslatot. A párt mindkét javaslatot visszautasítja s ezt szónokaik fogják megindokolni. Érdekes megemlíteni, hogy a Kossuth-pártban ol, az beszéd is hangzott ma el, mely a gazdasági kérdésekben erőteljesebb munka kifejtésére hívta föl a figyelmet. Ugy látszik, erre most komolyan törekszik is a függetlenségi párt, melynek mai értekezletéről tudósítunk a következőket írja:

Thaly Kálmán megnyitva az értekezletet, felkéri **Barta Ödönt**, hogy a holnapi képviselőházi ülés napirendjére kitzított 1903. évi költségvetési törvényt ismeresse meg a pártal.

Barta Ödön: Előadja, hogy nem az 1903. évi költségvetést fogják tárgyalni, hanem a költségvetésről szóló törvényt, melyet a kormány e céből adott be. Nem tudja, hogy ezzel együütt szándékozik-e a kormány tárgyalatni az appropriációt vagy sem. Mint hogy az 1903. évi költségvetés ma már meghaladott állapotban a tárgyalásnak csak az az értelme, hogy az a számadási és költségvetési formák közt lezártnak legyen. A felhatalmazás kérdésében azonban mégis szükséges a Háznak határozatot hoznia, hogy a Ház a kormánynak megadja-e a felmentvényt. Megjegyzi, hogy ez a kérdés némileg szuperalva van már a legutóbb megszavazott indennási törvény által, melyben a felmentvény visszahatólag 1903. május 1-ig adatott meg. Felhívja az értekezlet résztvevőit arra, hogy a holnap tárgyalás alá kerülő pénzügyi bizottsági jelentésben hivatkozás történik egy régebbi pénzügyi bizottsági jelentésre s annak együttes tárgyalása iránt van előterjesztés, ami azért fontos, mert az elnökség ezen régebbi jelentést tárgyalásra nem tette ki, holott ennek tárgyalása feltétlenül szükséges azért mert ezen régi jelentésben rendkívül fontos utasítások vannak a kormány részére és fontos elvi kijelentések, melyekhez a régi kormányok hozzájárultak. Ilyenek a készíttetések feleletére vonatkozó utasítások, továbbá az az utasítás, mely jelentést kíván az adótervezések fejében árverés útján az állam bírtokába jutott ingatlanok állagáról és kezeléséről ilyen az osztrák államvasut néhely vonalának államotataskor felvett s az 1891. XXV. t-o-ban említett öt millió forintnyi 6%-os kölcsön konverziójára vonatkozó utasítás is. Egyébként a régi jelentés tele van az állami üzemekre, gyárakra, az államvasutakra azok vagyoniáinak nyilvántartására vonatkozó elvi határozományokkal és meg kell kérdezni a mostani kormányt, vajon magévá teszi-e az akkori kormány álláspontját. Szóvá kell tenni azon kiadásokat, amelyeket a kormány törvényes felhatalmazás nélkül folyósított. Végül felveti azt a kérdést, vajjon a párt a költségvetési törvényt megszavazza-e vagy sem, mert véleménye szerint az állami szükségletek kielégítését megtagadni nem lehet, hanem csak a felhatalmazást kell megtagadni a kormánytól.

Polónyi Géza követeli, hogy az 1903. évi költségvetés is ömenként és tölelenként tárgyalassék le, mert a törvény világosan követeli, hogy évenként költségvetés tárgyalassék és ezután jön sorra az appropriációs javaslat. Ez olyan dolog, amelyen változtatni nem szabad. Az egész kormányzati rendszer a 67-es alapon épülvön fel, ennek emanációja a költségvetés s a part ezért következetesen megtagadta már a költségvetést is. Ugy látja hogy a párt már kissé túlságosan uszik a béke áramlatában. Nem törődik azzal, hogy a költségvetési tárgyalás meddig tart, de úgy értesül, hogy a pénzügyi bizottságban már holnap tárgyalják azt a javaslatot, melyben a kormány az olasz kereskedelmi szerződés megkötésére felhatalmazást kér. Sejt, hogy a Németországgal már folyamatba tett tárgyalások kátyuba kerültek és pedig valószínűleg a németek alkotmányjogi aggályai miatt. Ha a kormány rést akar ütni a garanciai törvényeken, akkor a függetlenségi pártnak becsületbeli kötelessége elhatárlatot kezdeni. Képtelenség különben is felhatalmazást adni a kormánynak, hogy előzetesen kössse a nemzetet egy még meg nem állapított tarifa alapján. Kívánja annak kieszközését hogy az olasz szerződést csak husvét után tárgyalja a képviselőház.

Bakonyi Samu: Felvilágosítja az értekezletet, hogy a kormány az olasz kereskedelmi viszonyok szabályozására nézve eddig mitie javaslatokat adott be s maga is szükségesnek tartja, hogy az 1899. évi XXX. törvényoikk helyes értelmezése kellő világításba helyezzessék és hogy most a párt egész erejével a gazdasági kérdésekre vessa magát.

Thaly Kálmán: Összegezi a tanácskozás anyagát és határozatként kimondja, hogy a part az 1903. évi

költségvetési törvényt visszautasítja s álláspontjának kifejtésére *Barta* Odont kéri fel.

Barta Odón ismerte meg a horvát provizóriumról való javaslatot, melyben a kormány újabb évi 3 millió és 8 ezer korona ajándékot szándékozik adni a horvátoknak. Indítványozza, hogy ezt a javaslatot is utasítsák vissza.

A temesvári mandátum A temesvári polgárság egy része gróf *Khuen-Hederváry* Károly miniszterrel szemben dr. *Földes* Béa egyetemi tanárnak ajánlotta fel a képviselői mandátumot. Dr. *Földes* azonban nem vállalta el a jelöltséget. *Földes* visszavonulása folytán az egyesült ellenzék száz-as végrehajtó-bizottsága *Cseh* Lajos kegyesrendi tanárt kiáltozza ki képviselőjelöltnek s tegnap délután gyűlést tartott.

A gyűlés egyhangú lelkesedéssel elgondolta *Cseh* Lajos jelölését, amire a bizottság által meghívott jelölt lelkes tapsok közt elmondta programbeszédét. Kifejtette, hogy programjának sarkpontját a magyar nemzeti állam kiépítésében látja. Szabadelvűnek vallja magát a szó igaz értelmében. Követeli a hadsereg magyar részében a magyar vezényszót és zászlót, követeli az önálló vámtérletet és sürgősen megvalósítandó alkotmányjogi követelménynek tartja a szolgálati pragmatikát és a választói jogot minél szélesebb, lehetőleg az általános választói jog megközelítő kiterjesztéséig. *Brettnér* Ernő német nyelven tolmácsolta a jelölt programját, majd dr. *Filöp* Béa képviselő szólt fel. Kifejtette tapasztarait az órási különbséget, amely Széll és Tisza rendszere közt van. Amaz a magyar alkotmány tisztaságát és a ellenlélő-képességet indítványozta kezdeményezte, Tisza ellen a nemzetnek Béccsel szemben való ellentétlenségét erőszakos uton megtörni és leigázni igyekszik. Ezután a polgárság a jelölt lelkes éljenése között szétoszlott.

Horvát beruházások. Zágrábról táviratozzák félhivatalosan: Hír szerint a magyar kormány az új beruházási javaslatban, amelyet legközelebb terjesztene az országgyűlés elé, jelentékeny összegeket iktatott be horvát-szlavonországi beruházásokra. A felső határvasutak céljaira 10 milliót és a Dráva és Száva szabályozására két millió koronát irányoztak elő.

A szerb egyházi kongresszus. *Karlovácz*ról táviratozzák: A kongresszusi választmány ma tartja rendes tavaszi ülését. Délután ülésének, délután pedig a választmány albizottsága az egyházi kongresszus elé terjesztendő javaslatokat dolgozza ki. A beérkezett irományok között van a pátriárka átirata, melyben azt közli, hogy a kongresszus rendkívüli ülészakát bejelentette, de bejelentésének még nem érkezett be elintézése. Az államkormány a kolostori javadalmak kezelését illetően hozott kongresszusi határozatot avval küldte vissza, hogy a kongresszusnak ezt az ügyet statutummal kell szabályoznia. A szerzetes papság a kongresszusi választmányhoz intézett beadványában vitatja, hogy a kongresszusi választmány jogában állana meghatározni a kolostorok évi költségvetését. A kongresszusi választmány a beérkezett irományokat egyes tagjának osztotta ki jelentéssel véget.

A horvát pénzügyi egyesmény. A horvát regnikoláris bizottság a Magyarországgal fennálló egyezmény megújítása céljából még e hónap folyamán ülést tart Zágrában, majd a mindkét bizottság által kiküldendő albizottságok Budapesten együttes ülést tartanak és a kiegyezési tervezetet tárgyalják. A horvát tartománygyűlést előreláthatólag április végére rövid időszakra fogják összehívni.

A reprezentanza alakuló ülése. A fumei representanza ma délelőtti ülést tartott, melyen a városi képviselőtestület kisorsolt felének helyébe megválasztott új képviselőket ünnepélyesen fogadalmat tettek. Báró *Rosner* Ervin kormányzó beszédet tartott, amelyben komoly munkára buzdította a tagokat.

— BUDAPESTI NAPLO. Március 15-ikén új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

KÜLFÖLD

Az osztrák válság tetőpontján. Ausztriában egyre kusztáltabb lesz a helyzet és beavatott politikusok is biztosra veszik, hogy egy vagy más irányban döntésnek kell bekövetkeznie. Vagy a mostani parlamentnek kell elbuknia, vagy *Koerber*nek, aki egyáltalán nem tudta beváltani azokat a reményeket, amelyeket kinevezésekor kormányzatához fűztek. A válságról bécsi tudósítók a következőket jelenti:

Bécs, március 21.

A delegacionális választás kérdése váratlanul szenzációs fordulatot vett. Tudvalevő, hogy a lengyel-klub küldöttsége tegnap gróf *Goluchowski*-nél járt, megkérdezendő, vajon a delegáció tagjainak husvét előtt való megválasztását a külpolitikai helyzet sürgeti-e. A közös külügyminiszter azt válaszolta a lengyel-klub elnökségének, hogy a külügyi helyzet szempontjából közbömbös ez a kérdés, amely különben is csak *Koerber* miniszterelnököt érdekli, mert tisztán belügyi kérdés. Erre a lengyel-klub elnöksége felkérte *Koerber* miniszterelnököt, aki felkérte a külügyeket, hassanak oda, hogy a delegáció tagjait még husvét előtt megválaszthassa a Reichsrath, s azt a reményét fejezte ki, hogy a lengyelek támogatni fogják őt e terv megvalósításában, amintohy ők minden államszükséglettel számolni szoktak. A lengyel-klub elnöksége ezzel szemben, a *Goluchowski*-t kapott felvilágosításokra hivatkozva, kérte a miniszterelnököt, hogy tegyen le szándékáról, mert a csehek a legnagyobb erőszak árán is meg fogják akadályozni a delegáció tagjainak megválasztását. A miniszterelnök erre azt válaszolta, hogy ő felségéhez megy s egy óra leforgása alatt végleges döntést fog velük közölhetni.

Koerber nyomban felkereste *Goluchowski*it, majd audienciára jelentkezett, a kihallgatás után pedig tudatta a lengyelekkel, hogy méltányolja aggodalmaikat s az *uralgódo felhatalmazásával lemond a delegáció tagjainak husvét előtt való megválasztásáról.*

Ezt a kijelentést később megismételte a miniszterelnök a többi nagy párt vezetői előtt s tudatta azt is, hogy ebből nem csinál bizalmi kérdést.

Alighogy ennek híre futott a Reichsrathban, a folyosókon egész komolyan latolgatták a *feloszlatás* és a *kormány lemondásának eshetőségét.* Anyai bizonyos, hogy *Koerber* helyzete nagyon megrendült. Képviselői körökben híre jár, hogy holnap elnapolják a Reichsrathot.

Bécs, március 21.

Parlament körökben a legnagyobb érdeklődéssel kísérik a magyar politika viszonyok békés fejlődését és a gyors parlamenti munkálkodást. Előkelő parlamenti vezérleírak, akik az utóbbi időben ő felségénél részint titkos tanácsosi, részint kamarási minőségükben kihallgatáson voltak, beszéltek, hogy ő felsége elttük a legmelegebb elismeréssel szölt gróf *Tisza* István államférfi képességeiről és kormányzási hivatottságáról.

Az osztrák képviselőház. Bécsi tudósítók jelenti, hogy a csehek összrukciója ma is zavartalanul folyt tovább. Vagy még óráhosszat tartott a beérkezett indítványok felolvasása. Ezek közt van *Schönerer* és társainak interpellációja arra az állítólagos terv vonatkozásilag, hogy a 14. szakasszal akarják Csehország némely kerületében a belső cseh hivatos nyelvet oktrofálni a cseh obstrukció ideiglenes megszüntetése végett. Délután 4 órakor kezdődött a kérvények kinyomatására vonatkozó névszerinti szavazás. Ma d folytatták a cseh főiskolák kialakítására vonatkozó sürgősségi indítvány tárgyalását. *Romanuc* ruthén egyetem alapítását kéri, amíg ez nem lehetséges, addig kéri, hogy a lembergi egyetem létesítsék a legszükségesebb ruthén tanszékeket. *Bartoli* interpellációt nyújt be a ház elnökéhez, mely szerint a rovignói kerületi bíróság őt egy alkalommal, midőn a tárgyaláson mint védő szerepelt, az ügyész állítólagos megsértése és a bíróságot illető tisztelet hiánya miatt, rendbűntetésben részesítette. Kérdi az elnöktől, hajlandó-e közbenjárni a miniszterelnökkel, hogy a rovignói kerületi bíróság utasítsák, hogy e határozatot, mely állami alaptörvénybe ütközik, semmisítse meg mint törvénytelen. Az *elnök* kijelenti, hogy közölni fogja az esetet a miniszterelnökkel és az igazságügyminisztérium vezetőjével.

Teplio, március 21.

Tegnap csehek és németek összejelkötését várták. *Klofac* képviselő megígérte, hogy el fog jönni és

beszédet fog mondani. A hatóság az egész csendőrséget és rendőrséget koncentráta. *Klofac* nem jött el, de helyette megérkezett *Wolf* képviselő, aki óriási néptömeg élén bevonnit a városba és a főtéren rövid beszédet mondott, amelyben kijelentette: Sohasem fogjuk el elejteni, hogy *Közép-európai német testvéreinkkel együtt* harcoljunk, és mindaddig nem fogunk nyugodni, amíg célunkat el nem értük.

Az orosz-japán háború.

Budapest, március 21.

A vladivosztoiki hajóraj egyesült állítólag a port-arthurival. Nem hiszszük, noha londoni és pétérvári jelentések egyaránt megerősítik. Még pedig azért nem hiszszük, mert *Korea* és *Sanfong* között *Uriu* japán tábornok zárta el a tengert, míg *Togo* tengernagy a japán hajóhad zömével a koreai tengeri utat szállította meg, végre a Japán-tengeren *Kamimura* tengernagy figyeli meg az orosz cirkálókat. Az egyesülést tehát a japán flottával való harcnak kellett volna megelőznie. Ilyenről pedig nem hallottunk.

A kínaiak magatartása mindjobban nyugtalanítja az orosz kormányt. A *Daily News* pétérvári tudósítása szerint Oroszországnak bizonyítékai vannak arra nézve, hogy *Khina* és *Japán* között titkos szerződés áll fenn. Az a nyolcvan-ezer ember, kit *Khina* a manduriai határra küldött, az orosz haderőnek jelentékeny részét leköti. De agasztja Oroszországot az a mindjobban terjedő hír is, hogy *Khinában* újra boxer-felkelés készül. Még pedig sokkal nagyobb arányu, mint amilyen a néhány év előtti volt. Es még akkor Európa egyesült hatalmai számoltak le vele, most Oroszországnak magának kell majd megfékeznie. Persze ha tudja.

Oroszországnak egyetlen vasútvonalja a sokféle kellemetlenség közt az a lassúság, melylyel a japán csapatok szállítása történik. Ugy látszik, hogy a vezérkar valami számítási hibát követett el. Ezt bizonyítja az is, hogy már többször ingadozott a kikötők megválasztásában. A japánok a nyugati, majd a keleti partokon próbáltak szerencsét és most újra a nyugati parthoz tértek vissza. A *Csinan-fői* kikötőben minden nehézséget elhárítottak már állítóg és most zavartalanul folyik a csapatok partraszállítása. Minthogy ez a kikötő csak 40 kilométernyire van *Fjongjangtól*, valószínű, hogy e körül a város körül fogják a japán seregek zömét koncentrálni. Minthogy azonban a *Jalu* folyón, alsó folyásának szélessége miatt, nagyon nehéz átkelni, valószínű, hogy a japánok *Liaotung* félszigetének déli partján is partra fognak szállani, hogy ily módon veszélyeztetvén az oroszok visszavonulását, a *Jalu*-vonal elhagyására kényszerítsék őket.

De persze ez is csak feltételek. A japánok valódi tervéről pozitív hírt egyáltalában nincsen. Anyira bizonyos, hogy az angolokat már *unfátni* kezdi az események késése és sajtójuk az eleinte olyan nagy lelkesedéssel dicőített szövetségesről mind hidegebben és közönyösebben emlékezik meg. Csak Amerika rajong még egyre. Ott a japánok iránti rokonszenv olyan tüntető módon nyilvánul meg, hogy hivatalos állásfoglalás esetében a kormánynak is számolnia kell ezzel a hangulattal.

Az orosz flotta.

Pétérvár, március 21.

A múlt héten az volt a legnevezetesebb harctéri esemény, hogy a port-arthuri orosz hajórajnak sikerült a kikötőtől kitörni és észak felé véve útját, a vladivosztoiki hajórajjal egyesülni. Ennek az eseménynek a jelentősége abban van, hogy az orosz tengeri haderő harc képessége jelentékenyen emelkedett.

Kána, március 21.

A *Dimitri Donszkoj* nevű orosz cirkálóhajó ma éjjel a Szuda-öbölbe érkezett. Három torpedónaszád indult el, hogy a már elromlott *Oszjavja* nevű csatahajóhoz csatlakozzanak.

A japánok hadmozdulatai.

Pétérvár, március 21.

A japánok koreai előnyomulásáról illetékes helyről a következőket jelentik: Ez az előnyomu-

Tausky J. Fiai, Pozsony

Alapították 1846-ban

Elsőrangú óg! felülmúlhatatlan versenyképesség a szállítási terv, úgy az árakat valamint a felhasználandó anyag kitűnő minőségét és tartósságát tekintve. Kívánatra árjegyzék.

lás rendkívül sok nehézséggel van összekötve. Különösen nehéz a Pingjangtól Vicsuba vivő ut-szakasz. A fűt mindössze nyolc lépcső széles és nagyon köves. A mellékutak agyagosság és eső után járhatatlanok. A csapatok még a legjobb évszakban is csak egy hónap alatt tehetik meg ezt az utat. A japán utazók rosszul vannak felszerelve és lóállományuk nem elégséges s a podgyászok kézi taligákon kell szállítani. A japánok főhadereje április előtt nem lehet a Jalunál. A japán táborban levő harctéri tudósítók jelentik, eddig mindössze három hadosztály szállott partra Koreában, holott eddig azt hitték, hogy már hat hadosztály van ott; a késést a japán utazócsapatok rossz felszerelése okozta.

Az utolsó tengeri csata.

London, március 21.

A március 10-iki tengeri ütközetről és Port-Arthur bombázásáról a Times egyik harctéri tudósítója, aki a Sárga-tengeren levő japán hajórajt kíséri, dróttalan táviratot küldött Vájhéjvájba, amelyet onnan továbbtáviratoztak Londonba.

E távirat szerint az első japán torpedóhadosztály *Asai* kapitány parancsnoksága alatt reggel négy órakor hat orosz torpedóüldözővel találkozott. A japánok azonnal megtámadták az oroszokat és a csata negyven percre tartott. Két orosz hajó már az ütközet e jele sulyosan megsérült s az a két hajó azonnal vissza is sietett Port-Arthurba miközben visszavonulásukat a többi orosz hajó fűdözte. A csata akkor ért véget, amikor az oroszok eljutottak a port-arthuri ütegek védelmi vonalába. A csata oly rendkívül heves volt, hogy az ellenséges hajók sokszor *alig néhány méternyi távolságra kerültek egymáshoz*, sőt egy orosz maró minden nehézség nélkül *bombát hajított az egyik japán hajó parancsnoki hidjára*, de a bomba nem explodált. A harcban résztvevő összes bajk többé-kevésbé megrongálódtak. Egy japán torpedóüldöző lőtökamrájában sérült meg; a gőzcső kettéhasadt és *gyonnyorázott két japán tengerészt*. A japánoknak hat halottjuk és tizennyolc sebesültjük volt. *Az oroszok igen nagy veszteségeket szenvedtek*. A japánok hatontos golyókkal lőtték, míg az orosz torpedóüldözők csak háromfontos golyókkal voltak felszerelve. Három óra múlva újabb tengeri ütközet kezdődött. A harmadik japán torpedóüldöző hadosztály Port-Arthurtól tizenöt mérföldnyire délre két orosz torpedórombolóval találkozott s azonnal megkezdte a támadást. Az oroszok kétségbeesett bátorsággal barcoltak. Az egyik orosz hajó kapitánya már a harc elején elesett, helyébe lépett a második kapitány, akinek mind a két lábát elvitte a golyó. Utána egy hajóhadapród vette át a parancsnokságot, de ez is leterítette egy golyó. Erre a japánok a tiszt nélkül maradt orosz hajót legyőzték, magukkal akarták vontatni, de két óra utáni az orosz hajó elmerült, a rajta levő életben maradt két orosz tengerészszel együtt, akik a kapitány szobájába zárkóztak és a japánok biztatására sem alaktak onnan kijönni. A japánok megmentek két orosz fűdőt, akik a tengerbe ugrottak. Egyébként az orosz hajó egész legénye, ötvenöt ember a vízbe fulladt. A másik torpedóhajó egy órai harc után elmenekült. Az egyik japán torpedóüldöző a vizvonal felett sulyosan megsérült és lövészerkamráját elárasztotta a víz. A hajó tisztjei a parancsnoki hidon állottak, amikor egy tizenkétfontos orosz golyó lecsapott a hajó fedelére. Egy japán matróz meghalt, de a tisztok oszlatos módon sértetlenek maradtak. A japánok azt állítják, hogy mindössze három halottjuk és négy sebesültjük volt. Tíz és fél órakor az összes japán csatahajók és páncélos cirkálóhajók *Togo* parancsnoksága alatt megjelentek Port-Arthur előtt és három óra hosszáig bombázták a várost. A csatahajók összesen százötven lövést tettek és ezek közül *százötiz a városba esett*. Az okozott kárt még nem tudják. Minden egyes japán golyó nyolcszázötven font sulyú volt. Látni lehetett, hogy a város több ponton *ég*. *Makarov* engernagy minden lehető elkövet, hogy hajóraját újra harcra készre tegye.

Kína készülődik.

Pétevá, március 21.

Pekingből jelentik, hogy a kínai kormány viselkedése egyre aggasztóbb. *Csu* herceg helyébe *Nakut* neveztek ki külügyminiszterre, akinek az volt legelső intézkedése, hogy Peking környékén a japánok által betanított huszezer katonát koncentrált.

A japán trónbeszéd.

Tokio, március 21.

A mikádó trónbeszédének befejeződésével elismerő szavakban emlékezett meg a csapatokról, amelyek most szokatlan nehézséggel és nélkülözések között állhatatos hűséget és bátorságot tanúsítanak. A képviselőház a császárhoz intézendő feliratot fogadott el, amelyben biztosítják a parlament hűségéről és fölemlítik, hogy Oroszországgal

Khinával kötött szerződést és a hatalmakkal szemben tett nyilatkozatait megsértette. A megnyitási ünnepségen jelen volt a trónörökös és a diplomáciai testület legnagyobb része.

Ito márki.

London, március 21.

A Daily Telegraph jelenti Szöulból 19-éről: A koreai császár Ito márkinak Japánországba való visszatérése után oda külön követet, valószínűleg *Isivan* herceget akarja küldeni. Ito márki me. külföldi baltamak képviselőit fogadja. Ito márki a koreai udvarnál nagy kegyben van s az ő befoyasának tulajdonítják, hogy az eddigi orosz csapat körök is japánbarátokká lettek. Ito márki a legnagyobb koreai rendjelet kapta.

HIREK

Kulturbestialisz.

Dél nyugati Afrikába tudvalevőleg a hererókat mostanában szállítja be Németország az európai kultúra áldáshoz berkeibe. E kulturhivatást úgy teljesíti, hogy a hererók ellen harcoló katonákat arra utasította, hogy senkinek kegyelmet ne adjanak. A jelszó ez: *Kein Pardon! Akit elfognak, azt le kell ütni*. Mindegy, ha asszony, ha védtelen, ha sebesült. A kultúra katonái nem trófiának, komolyan csindják a kultúrát. Az utasítást nagyon komolyan végre is hajtják a derék harcosok s újabbban egy levél került a német lapokba, amelyben egy Baumgart nevű állatorvos elmondja, hogy hány embert vert egyen a puskatussal, hányat lött le s hányat szurkált össze.

Ezzel a büszkelkedéssel szemben napvilágot egy másik levél is, melyben derék misszionáriusok dicséret szóval emlékeznek meg arról, hogy a vad és kulturátlan hererók milyen gyöngyden bántanak a fogoly asszonyokkal s a fegyvertelen férfakkal. Egyértelműen azt írják, hogy miatt az európai táborban az a jelszó, hogy: *Nincs pardon, a hererók — Maheero Samuel* parancsa folytán — kötelezőnek tartják magukra nézve a szabályt, hogy misszionáriusokat, asszonyokat, gyermekeket, boerokat és angolokat bántani tilos.

A kínai forrongást arra használták föl az európai hatalmak, hogy megvetették lábukat a Csöndes Tenger partjain. Az európai kereskedelmnek és iparuk, tehát az európai tőkének volt szüksége ezekre a területekre. És szüksége volt az egyháznak, amely a Keleten akarja kárpótolni magát a Nyugaton szenvedett erkölcsi és számbeli vereségeikért. Ezek a foglalások a kultúra nevében történtek és amikor az európai katonaságot tisztán hatalmi érdekekből a keleti partvidékekre indították, lobogójukra ezt a szót írták föl: az európai kultúraért! Az európai kultúraért aztán embertelenségek, borzalmak, rablások, gyilkolások és gyújtogatások helyévé tették az egész vidéket.

Amikor Anglia rátámadt a dél-afrikai köztársaságra, csak azért, hogy hatalmába kerítse az ottani aranybányákat, a harcba induló katonák mindegyikének azzal iparkodtak fölkelteni ambícióját, hogy f most az angol kultúra pionja. Öldöklő gyerekei hegyön az európai műveltséget viszi Dél-Afrikába s az ügyük torkából csakis kultúra-magvakat szór a transvaali földekre. Hogy olykor lilitombák is voltak a kultúra-magvak között, arról senki sem beszélt. Mindenki természetesen találta.

Ez a két utolsó példája a háborúknak. Mindkettő azt bizonyítja, hogy amint egykor azt hazudták a népeknek, hogy a hitért, a szabadságért és hasonló ideológiai kincsekért köttették velük föl a kardot, ma új hazugságot fedeztek föl. Azt, hogy a kultúraért véres csatákat kell vívni.

A legújabb kultur-mozgalm az, amely a hererókat akarja belevinni az emberszeretetről, szelidségtől, műveltségtől és jóságtól

áthattott kultúrába. A jelszó ma is az: ha békességesen nem akarod bevenni a kultúrát, fegyverrel kényszerítjük rád, mert mi európai emberek vagyunk kiküldve a gondviselésről arra, hogy az egész világot a mi kultúránk szerint váltsuk meg. Mi európai emberek vagyunk azok, akik faji kiválóságainknál fogva uralkodásra vagyunk hivatva s peccéses megbízásunk van a természetből, hogy észjárásunk, szokásaink, életrendünk és világnézetünk az egyedüli, melynek a világ felett uralkodnia kell. A természet vegyelenző-intézetének igazgatósága pedig kiállította rólunk a hiteles bizonylatot, hogy a többi fajok nem érdemlik meg, hogy kifejldhessenek és eljussanak ahhoz a hivatáshoz, melyre rendezve vannak, csak mi vagyunk érdemesek erre, sőt csak mi vagyunk azok, akiknek jussuk van hozzá, hogy puskával, karddal, ágyúval, kényszerítsünk mindenkét a mi ugynevezett kultúránk befogadására.

Ezek után pedig az a kérdés, hogy miféle kultúra ez a miénk. Olyan nagy és erős-e, mint aminőnek mi híreszteljük az acsopusi béka fölfuvalkodottságával? Van-e ebben a kultúrában annyi jóság, annyi emberséges érzés, mint amennyit elméletben mindig megállapítunk? Ezekre a kérdésekre általánosságban nem szabad felelni. Az elmélet fejünkre citáló tévedésünket. A gyakorlat azonban egy érdekes példát dob elénk. Jellemző és tanulságos példát az európai kultúráról és a herero emberségről.

Budapest, március 21.

— **A hercegrimas állapota.** *Vaszary* Kolos bicoros hercegrimas állapotában tartós és rohamos javulás á lett be, úgy hogy az agg főpap egészsége rövid idő alatt teljesen helyreállt. A hercegrimas ma már korán reggel felkel és sétálgatott terében.

— **Az özeveg olasz királyné utazása.** Rómából jelentik, hogy *M. rgi* özeveg királyné legköze ebb a Szentföldre utazik. A királyné Kudvarmesterének, *Guicciotti* márkinak a felesége nemrég azt volt kihalgatásan a pápánál, hogy a szentföldi papság jó fogadtatásban részesítse a királynét. *Pius* pápa e tekintetben megnyugtatta a királynét.

— **Az új református püspök beiktatása.** A dunamelléki evangélikus református egyházkerület a délelőtti ülésén *Darány* Ignác enök melegen köszöntötte elnöktársát, *Baksay* Sándort, aki ma foglalta el első ízben az egyházi elnökség székét. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a tegnapi ünnepi istentiszteletet a beszédek sz. szerint való szövegével külön füzetben kinyomatja s az egyházközségeknek és iskoláknak szétküldi.

Dr. Vésey Tamás világi főegyző tolmácsolta ezután a kerület érzelmeit az új püspökkel szemben. Örömmel jelenti hogy a kerület osztatlan bizalommal és szeretettel fogadja főpapszólavá *Baksay* Sándort. A lelkes eljenzessel fogadott beszéd után *Baksay* Sándor kifejtette programját. Elsőben megköszönte a kerületi üdvözlést majd felsorolta azokat a tényezőket amelyekből kegyelmet és bizalmat van oka remélni. Kér és keresi az erőt jobban ülő elnöktársra bőségségében, a kerület oszlopos férfiban, akik és szemmel őrtétek és apoltak a vetést, s lelkesítésében a kik ott ismerik. A közelebb megadásra váró tételek: a következőképpen nyilatkozik: Földadatunk kicsinyek és nagyok. Legyen szabad elsőben néhányat a kis dolgok közül megemlítenem. Onnantán megértseni és o csöbba tenni alumeunamunka, konvekusainkat minden irányban, de lökint telész-és tanítóképző-intézetünkben; onnantán az eddigektől eltérő módokat szereln. Onnantán szigorú megtartását több ízben ismételt határozatunknak hogy hitáni növekedésünk segédükül időközben ki ne bocsátassanak. Onnantán, hogy egyházkerületünknek, sőt éppen az egyházkerületek többségének a szabad lelkészválasztás tárgyában kifejezett javaslata a törvényhozásban érvényre jusson, s ha nem, hazyssek meg ennek intézése az egyházkerületek rendszabályalkotó jogkörében. Onnantán a választás oktatásnak mind az elemi, mind a középiskolákban intenzívebbé tételét. Iskolai terneiknek eddig is nagymérvű könnyítése, a iokozatosan növekvő államsegélyek, tantóink korpótléka, lelkészeink kongrujia olyan foglalók, melyeket fenntartott jogos igényeink e ölegétül egy minden elfogultságon föllelemkedett, egyházi életünk lepdését és közművelődési célzainkat elősegíteni kész nemzeti kormánytól tartzkodás nélkül és hálával fogadtunk el mint olyan ogalókat, melyek remélni engedik, hogy az 1-4. évi XX. törvényoikk beüli lelket ölvén megelevenednek. Cselekedje isten s áldja meg azoknak munkáját kiket köztöltünk arra hívott el, hogy bőségségükkel, beolvasásukkal, szavuk megyvőző erejével anyaszentegyházunk kerítését erősítsék, építsék, oltalmazzák, meg mi lelkészek, a ker-téseken belül a magunk mezején munkálkodva, igre-

kezünk magunkat méltókká tenni az ő oltalmukra. Beszéde végén kegyeletes gyöngédséggel emlékezett meg a püspök elődjéről, Szász Károlyról a végül a nemrég elhunyt Kovács Albertől. A beszédet percekig tartó, zajos taps és élénkes követte s a közgyűlés elhatározta, hogy a püspök székfoglalóját, Vécsey Tamás üdvözítő szavaival együtt, kinyomatja.

Délután ejtették meg a választást arra a két konventi tagra, amelyek *Bakcsay* Sándor püspökké történt megválasztása és *Kovács* Albert halála folytán megüresedtek. A két helyre *Mády* Lajos és *Ádám* Kálmán espereseket választották meg. Este 6 órakor a református gimnázium dísztermében dr. *Bernáth* István tartott érdekes előadást *Materialismus és vallásosság* címen.

— **Szigligeti emléke.** Vasárnap folyt le Nagyváradon a Szigligeti-ünnep. A díszgyűlésen *Raadt* Ödön elnök nagyszabású megnyitói beszédet mondott, amire *Keszler* Ede színész, *Krúger* Aladár verseit szavalta. Utána *Kovács* József honvédtábornagy, a hadapródiskola tanára tartott előadást. Végül *Palásthy* Marcel hírlapíró olvasta fel novelláját. Este a színházban díszelőadás volt.

— **A znióváraljai tanítóképezde égése.** Vasárnap virradóra a znióváraljai állami tanítóképezde kétemeletes épülete, mely hajdan Pázmány Péter lakóhelye volt, a tűz martaléka lett. Az intézetben 87 növendék lakik, akik mind nagy életveszedelemre forogtak, mert a négyzárnyú épület már teljesen égett, amikor a tüzet észrevették. Az intézeti növendékeket érzékeny kárta. A többnyire szerény viszonyok között élő tanítójelöltek, a célszerűtlen s szűk helyiségek miatt, uti bórondjeiket s ruháik nagy részét kénytelenek voltak a padlásra tartani. Ez most mind odaégett. Az intézet mellett lévő régi jезuita templom is tüzet fogott, annak teteje és tornya leégett s a harangok elolvadtak. A szállongó zsarátnokok a városban is több házat meggyújtottak, de ezeket a kéznél lévő tűzoltóság csakhamar eloltotta. Míngy az intézet több tanterme és hálóterme is leégett, *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelő a helyszínén azonnal intézkedett s a növendékeket 14 napra szabadságra. *Berecz* tanfelügyelő Budapestre utazott, hogy a kultuszminisztériumban az esetről jelentést tegyen és a sürgős intézkedéseket kieszaközölje.

— **Kittüntetett alispán.** Dr. *Baán* Endre sponrongyei alispán ő felsége a közigazgatás és a közügyek terén szerzett érdemeiért a *vaskorona-renddel* tüntette ki. A rendjel ünnepes átadása, mint levelezőnk táviratozza, ma történt meg a megye központi és külső tisztviselői jelenlétében. A főispán szép beszédben méltatta az alispán érdemeit, mire *Baán* alispán meghatóan felelt. Az ünnepély után a főispán vendégül látta az összes jelenvőket.

— **Kolozsvári k Szederkényinél.** A kolozsvári egyetem ijtak küldötsége szombaton tisztelegtt *Szederkényi* Nándor országgyűlési képviselőnél és átnyújtotta azt a díszes emlékalbumot, melyet a kolozsvári egyetem ijtuság készítetett. A küldötségben *Nagy Vince*, *Makódy* Gyózó, *Nuszbek* Lajos, *Nyisztor* Albert, *Nagy* Árpád, *Onderkó* Sándor, *Newirth* Béla, *Jancsó* Lajos, *Somodi* István *Prodam* Guidó vettek részt. *Nagy* Vince meleg szavakkal üdvözölte *Szederkényi*-t, mire ez hazaszeregetre buzdító beszédben köszönte meg a megtisztelést.

— **A Groedel testvérek adománya.** Említettük, hogy a Groedel testvérek erdőgazdálkodó cég az ex-lex megszűnésének örömeire százezer koronát bocsátott gróf *Tisza* István miniszterelnök rendelkezésére oly célból, hogy azt jótékony célra fordítsa. A miniszterelnök ezt az összeget báró *Fellics* Artur javaslatára csakugyan a kolozsvári yakok intézetének adományozta. *Kolozsvár* város közgyűlése ezért a miniszterelnöknek köszönetet szavazott.

— **Az új plébános.** *Csongrád*-ról írják: *Porubszky* József pápai kamarást tegnap iktatták be a csongrádi plébániára hivatalba. A beiktatást ünnepes szertartás kíséretében *Baizs* István kanonok teljesítette a helyegyházi és szegvári plébánosok segédlete mellett.

— **Bányamunkások a miniszterelnökél.** Ilyen címmel lapunk tegnapi számában megírtuk egy szocialdemokrata hírorrány nyomán, hogy a sajtótarjáni bányász-sztrájk alkalmával munka nélkül maradt bányászok egy küldöttsége járt gróf *Tisza* István miniszterelnökél és hogy gróf *Tisza* a küldöttség szónokát ingerülten elhallgattatta. A szocialdemokrata hírorrány közléseivel szemben a félhivatalos *Magyar Nemzet* ma másképp adja elő a dolgot. E szerint a miniszterelnök részletesen reflektált a munkások kérelmére, azonban dr. *László* Jenő ügyvédjelölt, a küldöttség egyik tagja éles hangon közbevetett. Gróf *Tisza* dr. *László* felé fordult és megkérdezte: kihez van szerencséje, mire dr. *László* megnevezte magát. A miniszterelnök ekkor csak annyit mondott, hogy ő most jányamunkásokkal és nem ügyvédjelöltekkel tárgyal. Így adja elő az incidenst a félhivatalos újság.

— **Igaszolás.** Lapunk 17-iki számában megírtuk, hogy *Weiss* Gyula huszvétes cipész a Kázinoy-utóban rablótámadást követett el *Szerencsi* István asztalos felesége ellen. *Weiss* Gyula *keszthelyi* születési cípfelőrszékészítő annak a közléseire kért írt bennünket, hogy ő nem azonos azzal, aki a merényletet elkövette.

— **Leo pápa emléke.** Rómából jelentik, hogy szombaton leplezték le a Róma összes katolikus egyházeinek jelenléteben a XIII. Leo pápa emlékére készült munkásemlekművet. Az emlékbeszédet *Ferrata* bírórnok tartotta. Az emlékmű, amelyet *Monti* szobrász készített, magas talapzaton egy munkást ábrázol, aki hüllje mellett áll és jobb kezében kalapácsot, baljában pedig feszületet tart. A talapzatot Leo pápa címere díszíti, amelybe első, a keresztény demokráciára vonatkozó enoikikájának kezdő sorai vannak bevéve. Az emlékművet a Lateran belső udvarán állították fel.

— **A Budapesti Leányegyesület közgyűlése.** A Budapesti Leányegyesület tegnap délelőtt tartotta második évi rendes közgyűlést. A közgyűlést *Beck* Ilona elnök nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket. Utána dr. *Friedrich* Imre egyesületi titkár terjesztette elő a választmány évi jelentését, amelyet a gyűlés jóváhagyólag vett tudomásul.

A tisztújítás partamára dr. *Newmann* Árminné alapító tag foglalta el az elnöki székét. *Pollacek* Laura indítványára a közgyűlés egyhangulag újabb két évre megválasztotta a régi tisztikart. E szerint elnök lett: *Beck* Ilona. Társelnök: dr. *Königsberg* Lea. Titkár: dr. *Friedrich* Imre. Pénztáros: *Panek* Ödön. Ellenőr: *Bánóczy* Margit. A felügyelő-bizottság tagjai pedig: dr. *Bálassa* József, *Bosnyák* Zoltán, *Glatler* Ármán, *Stek* Izidor, dr. *Szabó* Sándor lettek. A választmányba a következőket választották be: *Alexander* Erzi, *Alexander* Magda, *Beck* Irén, *Beck* Sarolta, *Bródi* Szeréna, *Deutsch* Anna, *Dévai* Margit, *Erősi* Olga, *Frank* Maticska, *Freund* Ilona, *Freund* Katinka, *Friedmann* Lili, *Gonda* Margit, *Guttman* Leonia, *Heller* Gitta, *Jellinek* Szeráfin, *Kann* Lili, *Kanitz* Irma, *Karsai* Irén, *Kramer* Meza, *Kunwald* Margit, *Lányi* Sylvia, *Mansfeld* Nóra, *Mezei* Erzsébet, *Neményi* Elly, *Oppenheim* Mariska, *Poltzer* Margit, *Pollacek* Laura, *Radó* Emma, *Sárosi* Bella, *Schulz* Mariska, *Schwimmer* Rózi, *Strasser* Elza, *Strausz* Mici, *Valkó* Amália, *Vézi* Margit, *Weisz* Elly, *Weisz* Elza, *Widder* Olga és *Zipernovszky* Ilona. Pótagok lettek: *Baumgarten* Amica, *Beimel* Lili, *Bodányi* Aranka, *Borosnyán* Aranka, *Dalnoki* Lutz, *Glaser* Margit, *Grii* Jánika, *Hermann* Ilonka, *Holtischer* Blanka, *Ipolyi* Margit, *Klein* Margit, *Leipniker* Magda, *Neményi* Berta, *Russo* Clarisse, *Schwarz* Katica, *báró* *Schossberger* Klára, *Simonyi* Anna, *Szirtes* Aranka, *Teplánszky* Ilona, *Vézi* Jolán. Végül *Gonda* Margit rendes tag terjesztette elő indítványát, hogy a választmány foglalkozék a külföldi leányvotthonok intézményeinek tanulmányozásával és meghonosításával. A közgyűlés az indítványt elvben elfogadta és utasította a választmányt, hogy az eszmével tüzetesebben foglalkozék.

— **Lásongó oláh hadkötelesek.** *Kis-Jenő* jelentik a *Kis-Jenő*, *Csintye*, *Szintye*, *Kerülős*, *Nadab* és *Székludvar* román községekben megkezdtek a sorozást. Az előállított hadkötelesek a sorozást törvényellenk mondták és köveket megtámadták a csendőroket. A csendőroket szuronny segezte, nyolc legényt letartoztattak. Ezek a börtönben lármázva mindent összeztak, mire a három legrenitensebbet megbilincselve a járásbíróóság börtönébe kísérték, hol tovább zajongtak. Az utóan zajongók közül néhányan az üzletek ablakait és kirakatát is összetörték. A csendőrséget megérsítették.

— **Tánovizsga.** A Verő-féle polgári leányiskolában szombaton és vasárnap fényesen sikerült tánovizsga volt. Első napon a továbbképző tanólyam, a második napon a polgári iskola növendékei szamolnak be a táncban előrehaladásukról. A nagyszámú nézőközönség szeretettel tapsolt a fiatal leányok produkcióinak, amelyek közül különösen a *Kardos-Lind* Teréz tanárnő vezetése alatt bemutatott illemtan és esztétikai testgyakorlatok tetszettek. *Kardos-Lind* Teréz *Finckler*, *Ezsebet* műteremtő volt tánoárnőjének a tanítványa és az előkelő tanárnőök szerelt táno-paedagógiai ügyessége előnyösen érvényesült a tegnapi tánovizsgán.

— **A párbaj ellen.** Az Országos Párbajellenes Szövetség ma látogatott igazgatósági ülést tartott az állami számvérvőszék tanácstermében. *Rakovszky* István számszéki elnök elnöklése alatt. *Rakovszky* István üdvözölő szavai után *Gergely* Ede főtitkár jelentést tett a szövetség eljárásáról az igazságügyminiszternél, akinek memorandumot nyújtott át a becsület határolásról védelme és a párbaj-törvények szigorítása érdekében. Jelentette továbbá, hogy *Ambrózy* Béla a minap sikerült felolvasást tartott a párbajellenes mozgalom érdekében, és hogy legközelebb *Kosztányi* Géza fog előadást tartani a szövetség céljainak előmozdításá végett. A szövetségnek két amerikai párbaj jutott idejekorán tudomására. s a vezetőség mind a két esetben megtette a kellő intézkedéseket. Örömet vett tudomásul az igazgatóság, hogy már többen fordultak a szövetséghez lovaság ügyeik békés elintézése végett. Tagul jelentkezni a szövetség főtitkárnál, (*Dorottya*-utca 6. szám) lehet, aki az érdeklődőknek készséggel nyújt felvilágosítást.

— **Sajóháza-igazítás.** A hétfői számunkban *Saint Louis* címmel közölt cikk alatt hibásan áll dr. *Weisz* Dezső dr. *Wein* Dezső helyett.

— **A vásároarnokok az ünnepek alatt** *Március* 20-án (szerdán), továbbá *Nagyapostol* tükön, *Nagyapostol* tükön és *Nagyapostol* tükön, az összes vásároarnokok egész napon át este 7 óráig lesznek nyitva, szombaton azonban csak este 6 óráig.

— **Művészet a mézeskalácsban.** Amikor az élet minden dolgában diadalmasan követeli a maga jussát a művészet, ha különös is az első pillanatra, de nem olyan nagyon meglepő, hogy akad valaki, aki a mézeskalácsba is belevészi a művészetet. Különben is már első pillanatra ebben az újításban, olyan vonatkozás tűnik fel, amely nemcsak hogy kedves, hanem jelentős is teszi a kísérletet. Kiknek a kezébe kerül ugyanis a mézeskalács? Tulnyomán a gyermekek számára készüls mivel a művészi nevelés annál hatásosabb, minél zsegebb korban kezdődik, a sok művészi képeskönyv és játék mellett ezt a célt csak előnyösen egészítheti ki a művészi mézeskalács, amelyre a gyermek olyan nagyon vágyódik. Az első kísérlet a művészetnek a mézeskalácsiparba való bevonására *Pfeiffer-Kohrt* Gertrud javára irrandó, aki ennek a kísérletnek az eredményét a római művészegyesületben mutatta be. Ebben a kiállításban, amint azt egy tudósítás elmondja, egész sereg személszvet gyönyörkötötté holmi látható. Bájos és mulatságos bábuk egész sorozata van kiállítva. A síró, nevető és furcsa népséget mind művészi rajz alapján öntötték mézeskalács tészta. Látható egy mátkapár, a boldog vőlegény hatalmas cilinderral a kezében, a legfontudatosabb arccal, a menyasszony szemérmeseten. Ott van a rond szigoru öre, élethiven, minden jellegzetes tulajdonsága kifejezésre jut alakján. Egy koca-lovas abban a pillanatban van megörökítve, amikor a paripája éppen az árokba akarja vetni, egy turista pedig éppen abban a pillanatban, amikor szöges hegymászó cipőben az alpes legszélső ormára kapaszkodik fel. És mindenféle más ötlet gazdag változatban. Az egészen csak az a hátránya, hogy az ilyen mézeskalács egy kicsit többé kerül, mint az eddigi művészetlen, ámbár nyilvánvaló, hogy csak terjednie kell az eszmének, hogy az olcsóbb árak is szépen kifutódjenek.

— **Wittek Irma temetése.** *Wittek* Irmat, az ujlaki női iparskola tükataszróljának szerenoseleán áldozatát tegnap délután temették el a Margit-kórházból impozáns részvét mellett. Holtestét fehér koporsóba tették ravatalra. Délután 3 órakor több ezer ember árasztotta el a kórház udvarát és környékét, köztük az ujlaki iskola 400 lehérruász növendéke tanítóknök vezetésével. Ott volt az iskola tanári kara is dr. *Gösz* József igazgató vezetésével. A koporsót és a ravatolszobát valósággal elárasztották virággal. A koporsón magán a boldogtalan édesanya koszoruja fektűt. Mellette volt egy másik hatalmas koszoru, fehér szalagján a következő felirással: — *Az Istennek argal kellett — A viszontátásra, Sándor.* A gyászszertartás délután fél nyolckor kezdődött az óbudai dalárda énekével, amely után *Szabó* Sándor evangélikus lelkész mondot megható bucsuzatot. A darca ujjab éneke után négylovas lehar gyászokcsira helyezték a koporsót s a közönség ezreitől kísérve vitték ki a temetőbe.

— **Özveggye Wittek Józsefné,** az ujlaki tükatasztrófa áldozatának, *Wittek* Irmanak édesanyja, ezton mond köszönetet a székeslőváros tanácsának a temetés rendezéséért s költségeinek fedezéséért valamint mindazoknak, akik őt még gyászában részvétükkel s gyermeke ravatalát koszorúikkal fölkeresék.

— **Jassie, az ezredes.** Colorado állam liberális állam. Ott a némacioipáci elérte a csúcspontját. Ott a nők nemcsak hogy az alkotmány sáncsaiba vonultak be a törfiakéval teljesen egyenlő joggal, nemcsak választók és választhatók, hanem még katonai karriert is csinálhatnak. Mag pedig szepet, amint az egy-leg-utóbbi eset is bizonyítja. *Peabody* kormányzó ugyais néhány hónappal ezelött nevezte ki leányát a nemzeti garda ezredesévé, s ehhez a napokban még újabb kütüntetés is járult. A vezérkar ugyanis aranyruval ékesített karddal tisztele meg az ezredes-kisasszonyt, aki viselni is fogja ezt a kardot azzal az unioformissal együtt, amelyet a számára készíttetek. Elvégre, valamikor az amazonok is jártak harci fegyverzetben.

— **Szabadságünnep.** A III. kerületi *Munkáskaszinó* tegnap este szépen sikerült szabadságünnepet rendezett a kaszinó tagjainak élénk részvételével. *Fülöp* László tüzeshangru és tartalmas megnyitójá után *Józsa* Antal, a *Budapesti Napló* munkatársá mondot ünnepi beszédet, *Werner* Gyula nagy hatással szavalt el a *Talpra* *magyart* és a programot *Kovács* Dávid gyujtó beszéde rökesztette be. Az ünnepség után társasvacsora volt.

— **A napisajtó köréből.** A 45 éves katolikus napilap, a *Magyar Állam* április 1-jén a *Lonkay*-család tulajdonából egy a szerkesztőség bevonásával alakult, külön sajtóvállalat tulajdonába megy át. Husvétől kezdve új alakban, megnagyobbítva jelenk meg a mostani szerkesztőség vezetése alatt.

— **Halalozás.** Ma délután elhunyt a fővárosban özveggye *Frager* Vilmos 91 éves korában. Széles körökben a nagyrabcsüt matróna késő aggykorág egészében örítte meg szívének áldos jószágát, lelkének minden szép és nemes iránt való fogékonyaságát. Halálát egyetlen gyermekén, özveggye *Benita* Józsefnén kívül, nagyszámú tekintélyes család és sok jóbarát siratja.

— **Özveggye Kunszke** Pálné, született *Spánk* Anna, 18-án hatvanhét éves korában elhunyt Budapesten.

— **Tömeges gyilkosság.** A bécsi Ottakringben a múlt éjszaka rémes gyilkosságot követett el egy mászárólegény. *Babov Antal* mászárósnak *Ebner György* nevű 17 éves segédje éjszaka belopózott gazdájának a lakásába s ott egy hatalmas henteskészel leszurta a gazdáját és ennek feleségét, 12 éves inasát pedig súlyosan megsebesítette. A cselédleány a nagy zajra fölébredt és menekülni akart, de a gyilkos rávetette magát és őt is veszedelmesen megsebesítette. Ebner ezután ki akarta feszíteni a nagy vasszekrényt, de mivel ez hosszabb erőlködés után sem sikerült neki, a földszintes ablakból az utcára akart ugrani. Éppen akkor két katona ment arra, akik sejtve, hogy odabent valami baj történt, az ablak alá állottak és fölzúllították a gyilkost, hogy adja meg magát. Ebner ekkor visszament a szobába s ugyanazzal a késsel, amellyel a gyilkosságot elkövette, több veszedelmes szurást ejtett önmagán. Pár perc múlva rendőrök jelenték meg, akik bementek a lakásba, ahol a házaspárt halva, az inasát és a cselédet haldokolva találták. Ebner is eszméletlen állapotban volt. A kis inas a kórházban magáhozért és a rendőrség kérdésére elmondta, hogy Ebner volt a gyilkos. A fu ezután újra elvesztette az eszméletét. Ebner is magáhozért s kihallgatták. Törődelmes vallomást tett és kijelentette, hogy csak azt sajnálja, hogy a fiatal inas is megsebesítette. A három életben maradt embernek veszedelmes az állapota.

A vizsgálat kiderítette, — mint *Bécsből* éjszaka táviratozzák, — hogy a gyilkos mászárólegény ki akarta rabolni gazdáját, amikor pedig látta, hogy terve nem sikerülhet és nem is menekülhet, úgy tett, mintha ő is a gyilkosság áldozata volna, mellébe szurta a kést, aztán az ágy alá bujt ő is. A gyilkosságot először két közkatona és egy szomszédos lakópár vette észre, amely éppen akkor jött haza. A gyilkos subanc éppen ki akart mászni az ablakon, amikor a katonák arra mentek; azt hitték, hogy betörő, odaugrott az ablak alá és oldalgyverékkel megfenyegették a menekülőt. Ebner visszahúzódott, s akkor ejtette önmagán a súlyos sebet. A hazatérő lakók feláramlították a házestert, aki lámpással ment a folyosóra. Ott találták a véres cselédleányt, aki a nagy rémületől szólni se tudott; csak keservesen sirt. Időközben rendőrök érkeztek, elállították az ablakokat és az ajtókat és a súlyosan sebesülteket a kórházba vitték.

— **A főkapitányok aroképei.** *Rudnay Béla* főkapitány kegyeletes módon emlékezett meg hivatali elődeinek emlékről. Fogadóterme számára megjelöltte a volt főkapitányok aroképeit. *Jekel-Falussy Lajos*, *Thaisz Elek*, *Török János* és *Sélly Sándor* aroképeit festette meg egy jeles festőművészszel.

— **Ahiknek a bankó nem kell.** *Hajdúbosszorményben* ismeretlen tettesek egy gazdag özvegy lakásába éjnek idején az ablakon át behatolták s ami aranypenzt ott találtak, azt mind elvitték. Érdekes, hogy a *papírpenzhez hozzá sem nyúltak*. A betörés a csendőrlaktanyától mintegy 8—10 lépényire történt és eléggé forgalmas utcán. A csendőrség nyomozása eddig nem vezetett eredményre.

— **Tűsek.** *Hajdúbosszorményben* tegnap három tüzeset fordult elő. Legnagyobb volt a tűz a *Molnár János* udvarán, amelyet a gyufaál játszó gyermekek okoztak. A veszedelem idején senki sem gondolt a gyermekekre — *ők, akik a Molnár udvarán éges polyvás ólat vasvillákkal szétverték*, négy ember a vasvillára szurva egy csomó égő zsaratónkkal együtt egy alakatlan tömeget dobott előre amiből kiderült, hogy az *Molnárnak négy és fél éves fiacskájának a holtteste*. Készségtelen, hogy ez a gyermek gyújtotta meg a polyvás ólat és a helyét hogy a nyitott ajtón kiszaladt volna, egy szelgietel bujt és ott szakadt rá az égő zsaratónk, mely teljesen összeégette. A hivatalos vizsgálat megindult a gondatlan szülők ellen.

— **Félszakkadtt színházi előadás.** *Berlinből* jelentik: a *Metropolitan*-színházban tegnap este igen kinos jelenet volt. Az utolsó elővonás előtt föl akarták huzni a vasfüggőnyt, amelyet azonban a tartólánc megszakkadása miatt nem tudtak fölemelni. Végre a rendező kénytelen volt a függőny elő lépni és kijelenteni, hogy az előadást nem fogják befejezni. Erre a közönség óriás lármával megrohanta a pénztárt és visszakövetelte a pénzt. Az igazgatóság rendőröket hívott, akik a tömeget szétoszlatták.

— **Megszokott sikkasztók.** *Brüsszelből* értesítették a főkapitányságot, hogy onnan e hó 14-én a *Société anonyme Coloniale industrielle* két alkalmazottja 130.000 frank sikkasztása után megszokott. A két sikkasztó *Jansen Pál* egyiptomi születésű 29 éves utikár és *Cruppamto gandí* születésű 28 éves társulati alkalmazott.

— **Az elsüllyedt tenger alatt járó hajó.** *Londonból* táviratozzák: Hivatalosan tudatják, hogy az elsüllyedt tenger alatt járó hajót megjavítják, viszemtesszük és magára emelik, mert a helyzet nöhezségűnél fogva másképp ki nem emelhető. A legnehezebb sérülések a parancsnoki tornyon vannak, amelyen határozottan látni lehetett a *Pervik Castle* való összeültözés jeleit. A hajó derekának megvizsgálása arra az eredményre vezetett, hogy a hajó belsejében

az egyes részek nem voltak hibásak, s hogy a súlyosdést gördőzrel való összeültözés idézte elő. A tenger alatt járó hajóhad ma újból megkezdí gyakorlati.

— **A képviselői piknik.** A képviselői piknikje ma zajlott le lényes sikerrel. Az első negyest hatvan párt táncolta. A pikniken számos képviselőn kívül sok földispán és vidéki nohiabiltás vett részt. Az est sikere érdekében *Csávossy Béla* háznagy, *Borbély György*, *Molnár Ákos*, *Urmánczy Nándor* és *Hámory László* képviselők buzgólkodtak.

— **Párbajmánya Déván.** A íéhvivalatos *Magyar Távirati Irodának* Déváról a következőket táviratozzák:

Tegnap a dévai Vigadó nagytermében *kurpár-baj* vívott *Nagy Lajos* vajdahunyadi járásbíró *Fija János* ugyanoitani szolgabíróval és az utóbbi könnyebb sérülést szenvedett. A párbajt hosszas polémia előzte meg a *Hunyadmege* című lapban. A párbajnak *roljy-tása* lese, mert a polémiából kifolyólag a számtalóvó intelligencia köréből többen kihívták egymást.

— **Merénylét egy konzul ellen.** *Innsbruckból* jelentik, hogy ott nagy feltűnést kelt az a merénylét, amelyet egy olasz munkás tervezett *Geroch* német konzul ellen. Az olasz munkás a konzul lakása előtt várta és midőn *Gratzig* nyugalmazott ezredes be akart menni a házba, a munkás késsel eléje állott s megkérdezte, vajjon ő e a német konzul. *Gratzig* segítségét hívott és letartóztatta a merénylőt, akit *Cascaro* Riccardonak hívnak, 46 éves cipész és *Strignó*ból való. A rendőrségen bevallotta, hogy a konzul le akarta szurni. Az orvosok elmebajosnak tartják.

— **Automobil a mentőknek.** A mentőgyesület felszerelése egy új automobillal gyarapodott. *Spitz Arnold* bécsi automobil-gyáros, akinek Budapesten is van fiókja. egy 14 lóerejű automobilt ajándékozott a mentőgyesületnek.

— **Zátony után összeültözés.** *Londonból* táviratozzák: St. chaterinespointi Lloyd-jelentés szerint az *Amerikan Line* New-Yorkból jövő *New-York* hajója a *Delahagues*-öknél, *Cherbourg*tól nyugatra, *sátonyra* került. A gőzös fenekének megsérülésével, idegen segítség nélkül ismét megszabadult, utasait és postá-ját *Cherbourg*nál partra rakta és utját *Southampton* felé folytatta. Utközben a *New-York* *Hurcastles* közelében összeültözött az *Asaye* nevű szalítógőzössel, mely 500 lönyit utassal volt utban *India* felé. Az *Asaye* súlyosan megsérült. Mindkét hajó a southamptoni kikötőbe vonult. — *Dublinből* táviratozzák: A *Mona* nevű német bárka ma reggel *Kish Lentschif*-től 26 mérföldnyire keletre összeültözött a *Swansea*-ból érkező 1100 tonnás *Lady Cairus* nevű nagy bárkával. A *Lady Cairus* oldalai felhasadtak, mintha papírból lettek volna. A hajó felfordult és elfütt a vízben. *Mona* oszonkjait készenlébe helyezték, de nem tudták leboocsátani a kedvezőtlen szél. A *Lady Cairus*-sal 22 ember sülyedt el. A *Mona* súlyosan megsérült.

— **Házasság.** *Szirmai Géza*, a *Salgótarjáni Községbánya* Részvénytársulat hivatalnokja eljegyezte *Feuermann* Emmy kisasszonyt, özvegy *Feuermann* Adolfiné leányát Budapesten.

— **A Turul fölszállása.** A *Magyar Aero Klub* léghajója, a *Turul* tegnap délelőtt háromnegyed tízkor szállt föl az idén először *Kral* és *Csiszár* főhadnagyokkal. A *Turul* két és egynegyed órai ut után *Oroszlános Kissziget*nél, S. eged közelében szepen földre ért.

— **Nyomorék Gyermekek Otthona.** Sajnálatra-méltó kis csoport verődött össze ma délelőtt a *Nyomorék Gyermekek Otthonának* Hungaria-uti telepén. A *szereplő* Kistelepekkel — egytől-egyig nyomorékok — az Otthonba való fölvetéskürrt eszedtek. De a sok jelentkező közül, kik mindannyian földhözragadt szegény emberek gyermekei, az orvosok csupán hatnak adhaták ki a felvételi levelet, mert az egyesület, szerény anyagi viszonyai mellett, még ezeknek fenn-tartásáról is nehezen bír gondoskodni. Aki látta ezt a számtalan csapatot, csak azt tudhatja, mily nemes hivatást tölt be ez a nemrég alakult humánus egyesület, mely a közönség részéről a legmesszebbmenő támogatást érdemi meg.

— **Igazán érdekes,** hogy mit írnak a hálás betegek a *Feller-féle* *Elsa-Fluid*-ről, 60.000-nél több közönség és elismerő levelet kapott már eddig ezen kitűnő háziszer készítője és valamennyi nem győzi eléggé dicsegni a *Feller-féle* *Elsa-Fluid* páratlan gyógyhatását. A *Feller-féle* *Elsa-Fluid* gyorsan és biztosan gyógyítja a legtöbb betegséget, mint pl. csusz, közönség, oldalszúrás, derékfájás, zsába, bémulás, gyomor-, fej- és fogaíjás, köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, étvágytalanság, rossz emésztés, álmatlanság, gyön-gőség, viszketség, szembaj, gyöngült látóképességét és sok más bajt. Még ott is használja a *Feller-féle* *Elsa-Fluid*, ahol más mindenféle szerrel eredménytelenül kísérleteztek. 12 üveget vagy 6 dupliáveget bérmenten küld 5 koronáért az egyediű készítő *Feller V. Jenő* gyógyszerész, *Stubica, Centrale* 22. sz. (Zágrábmege). Egy osadánál se hiányozzék ezen hatásban felülmúlhatatlan szer, melynek már sok ezer ember köszönheti visszanert egészségét.

— **A Peotora-tea** kitűnő gyógyszernek bizonyult asztma, szűkmeiltség, légszűkburut, torok és gégebajok, továbbá tüdőosushurut ellen. Hamisítatlan *Peotora-tea* a *Diana*-gyógyszertárban (Budapest Károly-körút 5. szám) kapható. Egy doboz ára két korona.

— **Rendőri hírek.** Tegnap este a *Köztemelő*-ut és *Magdolna*-utca sarkán egy villamoskocsi nekiment *Juhász Ferenc* kispesti gazda kocsijának s az egyik lovat agyonlőzöztte. — Az éjszaka a *Kalvária*-téren *Rigó* Antal löpőből sziven szurt egy ismeretlen fiatal

kocsiat, aki nyomban meghalt. *Rigót* letartóztatták. — A *Városigethen* *Porosky* István 20 éves kocsiat, a *farkasölgyi* temető mellett pedig *Fasator* Péter 40 éves napászműtő szurkálták meg. Mindkettőt a *Rökusban* apólják. — A rendőrség letartóztatta *Zecenk* István és *Zwick-Mucsnik* Rezső többször büntetett oszavargókat akik az éjszaka az *Üldi*-uton egy idővást tanító részeg állapotában ki akartak fosztani.

— **Finom kávé.** A *Fratelli Deisinger*-cég (Budapest, királyi berpalota) bérmenten küld 4½ kilogramm finom *Kuba-kávét* 12 korona 16 fillérért. A cég a kávét *Fiuméből* is szállítja.

(x) **Gádzák, ha nagy terméshes** akarnak jutni, *Mauthner-féle* magvakat vesznek. Idei főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner* *udón* és. sz. *udvari* *magkerekedése* Budapestben *Rothenbiller-utca* 88. sz., mindenkinek kívánatra ingyen, készséggel megküldi.

(x) **Okvetlen szükséges,** hogy a valódi híres *Feller-féle* *Elsa-Fluid* mindig készni legyen, mely lejj-és fogíjás, közönség, szágráfás, gyomorfájás stb. ellen segít. 12 üveget vagy 6 dupliáveget 5 koronáért küld *Feller V. Jenő* gyógyszerész, *Stubica, Centrale* 22. sz. (Zágrábmege).

Mattasich Géza ügye.

— *Cáfolatok.* —

Budapest, március 21.

Annak a szenzációs könyvnek, amelyet *Mattasich Géza* egyik legerősebb tromfájul adott ki az igazsága mellett *Liposében*, egész sor cáfolatot kell elvieselnie. Éles kritika jelent meg egy bécsi lapban, s ez a közlemény különösen azért érdemel figyelmet, mert fölírtlenül *Kobury* Fülöp herceg cáfolatának tekintendő.

A „jól értesült” toliból eredő kritika azzal kezd, hogy *Mattasich* könyve jóbarátának, ellenségének egyaránt csalódást hozott. Csalódást hozott azoknak, akik a szerencsétlen hercegszennyben és az egykori főhadnagynban csak a szerelem üldözött áldozatait látták, és azoknak is, akik mint ennek a szomorú történetnek a beavatott tanni a tömegétől eltérő véleményét alkottak maguknak.

A nagy büntügyi kérdésre, hogy: „Ki hár a váltóhamisító”? — *Mattasich* épp úgy nem tudott megjelölni a könyvében, mint ahogy nem tudta megcafolni azoknak a tudós szakembereknek a megállapítását, hogy *Lujza* hercegnő szellemileg nem normális. Hadd jusson tehát szóhoz most a vád is, a könyv után, amelyben költőzet és valóság erősen összeolvad.

Foglalkozik aztán a kritika *Mattasich*nak a személyével. Hogy már diákorában is sok dőre csinált követelt el, gimnazistakorában is rakoncátlanokodott, aztán hogyan adóptálta őt gróf *Kelegich* Oszkár, anyjának nagy szeretele következtében de a gróf ömet már nem kaphatta meg, a horvát törvények erre vonatkozó tilalma következtében, s mivel a hozzávaló *tegfeléd* jóváhagyást nem sikerült megszerezni. Az ezrednél sem kedvelték valami nagyon s hogy földjei nem exponáltak magukat a hercegnével való ügyében. Anyját is porbe keverte, aki végül teljesen visszavonult tőle s szülei, mikor a hercegszennyval *Loborra* érkezett, saját állítása szerint menekültek a kastélyból.

Igy rajzolja meg a „beavatott lényező” néhány vonással *Mattasich* *Géza*-t az ellenszentes oldaláról. Azután rátér a könyv tárgyi részére.

Hát ami a memoárak első részét illeti, amely a hercegszenny ijjúságára vonatkozik, valósággal úgy fest, mint valami rablóhístória, s a szerző akaratá ellenére is azt bizonyítja, hogy *Kobury* *Lujza* hercegszenny csakugyan beszámíthatatlanul képeződik, ami egészen jellemző ennek a *teljesen akarat nélkül való és gyenge elméjű* asszonynak a betegségre. A hercegszenny állítása, amint azok *Mattasich* könyvében megjelentek teljesen a aptalanok. Tiszta képzeldős az a hercegszennytól, hogy magas személyiségek iránta való szerelmükben jelentékeny pénzt kínáltak neki, hogy a férjét tőrrel megölje.

Lipót királyért, mondja a kritikus, nem nagyon rajong, de azért sok a túlzás a róla küzölt passzusokban is. Szigoruan nevelte gyermekeit, de mégsem volt az a szörnyű zarnok.

Ami a „szerelemi kalandok” illeti, ennek az értékét is nagyon leszálítja a cikk. Itt nem lehet szó valami nagy szerelemről. Ha másvalaki olyan kiterítőn igyekezett volna elérni azt, hogy a hercegszenny észrevegye, szintegy megnyerhette volna a kegyét, azt jól tudják azok, akik a viszonyokkal ismerősek. Minden kitartó akarat előtt meghajlik s bármely intézetnek az igazgatója egészen a befolyása alá tudja hajlítani. Valami túlságos szerelmet nem érezhetett a hercegszenny *Mattasich*g iránt, mert hiszen egy héttel az elfogátása után már alig beszélt róla. Mostani állapotában a hercegszenny egészen boldogan érzi magát az utolsó lindenből értesülések szerint nyugodt lelkiállapotban van. fizikailag is türehető az egészsége, csak éppen régi, szen-

vedélye" maradt meg. Ha valami a keze ügyébe kerül, akár a legdrágább csipke, vagy kolle, azt darabokra szaggatja. S a herceggasszony egyébként már nem tartozik a fiatal nők közé. Negyvenöt éves és már ösz hajszálak is jelentkeznek nála.

A herceggasszony adósságai csak Mattasich-ossal való ismeretése után kezdtek nőni. A herceggasszony nagy szolgaszemélyzettel, sok pódgyászal és egész istállóval utazott s noha apjától és férjétől tekintélyes apanyagot kapott, egy vagyont költött el. Mattasich, aki betegség címén akkor szabadságon volt, mindig vele utazott, sőt mint kamarai előjárója szerepelt, bár annak a kinevezésére a herceggasszonynak nem volt joga. Annak mutatta be magát Mattasich is, sőt mint ilyen fogadta a hivatalos személyiségeket is Karlsbadban. Kőburg hercegnek pedig minderről sejtelt sem volt. Mikor aztán megtudta, hogy egy fiatal tiszt kíséri állandóan a feleségét, figyelmessé lett. A herceg csak a párbaj színhelyén látta először Mattasichot, aki tudvalegleg karddal megsebesítette. A herceg első intézkedése az volt, hogy leányát, most *Günther Ernő* schleswig-holsteini herceg feleségét, elvette az anyjától, akivel együtt utazott, és az öreg schleswig-holsteini hercegnőre bízta.

Rákerül azután a sor a hamis váltókra, *hátszázcses* korona értékben. Mattasich adta át a váltókat dr. Barbernek értékesítés végett. de a pénzemberek, tudván, hogy a herceggasszony nincs jó viszonyban férjével, forgatót kívántak. Akkor került rá a váltókra *Stefánia* hercegnő neve. 1897-ben azonban, amikor a herceggasszony megbetegedett és a hitelezők a neve hiteltelenségét kívánták, Stefánia hercegnő a fűdvarmesteri hivatalban megestidőt, hogy sohasem irt alá váltót. Így tűnt ki, hogy a váltók hamisak. Dr. Barbernek ki is kellett fizetnie akkor *százharmincezer* forintot. Időközben aztán a herceg kifizetett minden adósságát egy kivételével, amely a most folyó brüsszeli pörnek egy részét teszi éppen.

Mattasich és a herceggasszony aztán Loborra került, ahonnan dr. *Bachrach* közbenjárására a herceggasszonyt elvitték, Mattasich pedig fogságba került. És ez az az időpont, amely némileg homályban van a közönség előtt. Egyelőre bizonyos közeletességek megakadályozzák a cikkíró, hogy erre nézve mindent közöljön, de annyit mégis elmond, hogy Loborban komoly tanácskozások folytak, Kőburg herceg kényes feltételeket tűzött ki s mikor a herceggasszonyt a kastélyból eltávolították, ez talán főként s em'yes biztonsága végett történt.

Az a kérdés is felmerül, hogy miért adták át az igazságszolgáltatásnak Mattasichot, noha bűnössége nem derült ki. Erre is a jövőben lehet csak megadni a feleletet de annyi bizonyos, hogy semmi kísérlet sem történt arra, hogy a bíróságot befolyásolják, és szívesebben látták volna, ha Mattasichot fölmentik.

Visszatérve arra a kérdésre hogy: „ki hát a váltóhamisító?" az okoskodás ez: Mattasich azt mondja, hogy ártatlan, az aláírások valódiak, ha pedig nem azok, ő nem tehet rólok. Tehát ki lehet a hamisító? Vagy a herceggasszony, vagy dr. Barber, vagy a pénzemberek. Hát feltehető-e, hogy egy királyleány, nevelítésénél és jártatlanságánál fogva is, annyire sülyvedjen és neki ajánlotta volna-e Mattasich a könyvet, ha ő az a gonosztevő asszony, aki börtönbe jutatta? Dr. Barbernek tehát bűnössége kétségtelenül ismeretes, akinek tehát vagyonával is felelni kellett. Az pedig, hogy a hitelezők tették volna, teljes képtelenség. Szóval, a sorok közül megint csak kiordít a vád, hogy Mattasich a hamisító.

A drezdai találkozásra vonatkozó rész is merő változás az cikkíró szerint. Csak annyit jegyez meg, hogy Mattasich ott a herceggasszony elé irást akart terjesztetni aláírás végett, amelyben a herceggasszony a szabadság utáni vágyát nyilvánítja, de a hercegné ezt az irást nem akarta aláírni. A cikkíró végül azt tartja, hogy Mattasichnak teljes igazsággal kell előállania, ha ártatlanságát akarja bebizonyítani. A hercegi család és a közvélemény nyugalma érdekében is kívánatos volna, ha az egész ügy az utolsó részletig, minden aktájával a nyilvánosság elé kerülne.

Cáfolat érkezett a lindenhozi gyógyítóintézetéből is Mattasich Géza memoárjaira. Mint egy *areadai* tudósítás jelentik, Kőburg Luiza herceggasszony *Pierson* titkos tanácsosnak, a gyógyítóintézet igazgatójának kijelentette, hogy a brosurának réz vonatkozó része nem mindenben felel meg a valóságnak. Különösen nem áll az, hogy férje és hozzátartozói ellen bántó módon nyilatkozott volna.

FŐVÁROS

(*) Pichler Győző sirja. Pichler Győzöt, a külső kerület országgyűlési képviselőjét a kerepesi

temetőben helyezték örök nyugalomra. A család vásárolt sírhelyet, de a tanács legutóbbi ülésén Pichlernek a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a sírhely díját olengedte.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Kamara-est.** A Royal terme ma zsufozásig megtelt előkelő közönséggel. A *Hubay-Popper*-négyes hatodik kamara-estjének a gazdag és érdekes műsorát jött meghallgatni ez a fényes publikum; s jött, hogy gyönyörködjék *Hubay* Jenő nemes, elragadó művészetében, *Popper* Dávid romek gordonkajátékában és az egész négyes-társaság összjátékában, igazi művészeltek komoly és benső egyesülésében. *Dvorsák* As-dur négyese udjongság volt. A kiváló előadók nagy gondalal oszították ki minden részletét, különösen az adagiot, mely tündöklő fényt kapott ebben a szép foglalatban. Még mélyebb hatást tett *Beethoven* Hetedes (20-ik mű) *Gianicelli*, *Fórtler*, *Wieschendorff* és *Krausz* urak közreműködésével. A mai kamara-est vonzóerejét *Koenen* Tilly éneke is nagyban fokozta. A kitűnő művész *Shubert*, *Brahms* *Grieg* és *Wolf* *Hugó* dalaival ragadta zajos tetszésre a közönséget. Programját ezuttal tetszetősebben állította össze mint multkori önálló hangversenyén.

** **Faust elkarhózása.** A most következő nagyhéten, kedden bemutatandó *Faust elkarhózásból*, *Berlioz* Hektor drámai legendájából ma este tartották meg az Operaházban az első összpróbát az összes közreműködőkkel. Az Operaház művészei közül *Scoparini* Mária (Margit), *Bohnicsek* Gyula (Faust) *Beck* Vilmos (Mefisto) és *Kornai* Richárd (Brander) vesznek részt a zenemű előadásában, továbbá a Budapesti Zenekedvelők Egyesületének tagjai, az Operaház teljes zene- és énekkara. Vezetynyi *Máder* Rezső igazgató. A bemutató előadásra, melyet páratlan bérletben tartanak meg, már most válthatni jegyet a rendes elővételi helyárokon az Operaház elővételi pénztáránál és a jegyirodáknban.

** **A háromról.** Az Uránia Színházban ma mutatták be *Hairé Ben Ajad* török hercegnő érdekes, színes, epizódokban gazdag tanulmányát a *háremről*. A hercegnő néhány szót intézett török nyelven a közönséghez, majd hetven vetített kép illusztrálása mellett fölolvasták magyar nyelven a tanulmányt amelyet a személyes tapasztalás során gyűjtött impressziók tesznek életelevné. A közönség érdeklődő figyelemmel hallgatta az előadást és zajos ovációkban részesítette *Hairé Ben Ajadot*, a tanulmány szerzőjét akinek sokszor kellett megjelennie a lámpák előtt.

** **A Nemzeti Színház átalakítása.** Két évvel ezelőt a székesfehérvári rendeltetóre tüzbiztonsági szempontból átalakították a *Nemzeti Színházat*. A felmerült költségek megszavazását gróf *Tisza* István belügyminiszter a képviselőház mai ülésén beterjesztett következő törvényjavaslattal kéri:

1. §. A belügyminiszternek az az intézkedése, hogy a budapesti Nemzeti Színháznál tüzbiztonsági szempontból szükségessé vált átalakításokat és javításokat az 1901. év tolyamán végrehajtotta, jóváhagyatik.

2. §. A munkálatok költségeinek fedezésére a pénztári készletekből 108.570 korona engedélyeztetik és a belügyminiszternek, hogy ezt az összeget a belügyi tárca 1906. évi beruházási kiadásai között külön cím alatt számolhassa el.

3. §. A törvény végrehajtásával a belügy- és pénzügyminiszter bízatik meg.

Az indoklás szerint a székesfehérvári a budapesti Nemzeti Színházban 1901. évben közbiztonsági szempontból megtartott vizsgálat alapján elrendelte, hogy a Nemzeti Színháznak tüzveszélyesnek talált villamvilágítási felszerelése átalakítások s a négy éven új kijárással nyitassanak. Az elrendelt átalakítások a színház 1901. évi nyári szünetje alatt házilag végeztettek el s ez alkalommal a tüzbiztonság követelményeinek megfelelőleg az öltözők is átalakítottak s számuk hárommal szaporítottak. Végül részben a színház tüzbiztonságának fokozása végett, részben művészeti szempontból szükségessé vált több kisebb jelentőségű tatarozás és átalakítás végeztetett. A fölmerült összes költségek 108,570 koronát tettek ki, mely összeg a színházi országos alapból előlegeztetett. Ez összegből a villamvilágítási munkálatok költsége 30,100 korona, az oldalki áratok és loyosok létesítése 40,480 koronát tett ki. A munkálatok kjsítéségei a szabályozott felülvizsgálatot megejtése után az 1903-ik év tolyamán lévén véglegesen elszámolható, csak most kérhető a fölmerült 108,570 korona költségek megszavazása.

** **A Népszínház válsága.** A Népszínházi bizottság *Halmos* János polgármester elnöklésével ma ülést tartott. *Rényi* Dezső főjegyző jelentést tett a bizottságnak háromévi működéséről. A bizottság azután a Népszínház válságának a dolgát tárgyalta s megbizta az ügyészségnek s a mérnöki hivatalnak egy-egy tagját, hogy a csődletározásnál képviseljék a fővárost. A lefoglalt tárgyak ügyében a bizottság nem határozott, mert *Vidor* Pál, az új igazgató kielenette, hogy ő meg fog állapodni a csődöt meg gondnokával. Gondoskodni kíván azonban a bizottság, hogy a jö-

vőben lehetlenné tegye a népszínházi alapnak az igazgató magánvagyonával való összekovésért.

** **A kolozsvári új színház.** Kolozsvár város mai közgyűlésén tárgyalás alá került az építóművészek egyesületének memoranduma, melyben a színházépítési ügyben új pályázat kiírását kéri. A közgyűlés többsége hosszú vita után szótöbbséggel kimondta, hogy a kérést tárgyalannak kénytelen tekinteni, mert a belügyminiszter kijelentette, hogy eredeti álláspontján ebben a kérdésben fenntartotta. Egyébiránt a város e kérdésnél különösen számbavette azt is, hogy a mostani színház a legnagyobb mértékben tüzveszélyes és így az építési ügynek legsürgősebb megoldása már szükségessé vált.

Nyitlér.

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde t. választóihoz!

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde összes tagjai által kiküldött száz-as-bizottság mai napon tartott ülésében a következő tőzsdetagoakat jelölte tőzsdetanácsosoknak és pedig:

Beer I. Izsó

urat, a Beer Salamon és Társa cég főnökét,

Hanke Jenő

urat, a Hazai Bank r.-t. igazgatóját és

Herzman Bertalan

urat, nagykereskedőt.

Kérjük tehát a t. választókat, hogy bennünket közérdekű működésünkben beoszes szavasatukkal támogatni és hathatos befolyásukkal nekünk segédkezni sziveskedjenek, hogy jelöltjeink diadalra jussanak.

Budapest, 1904. március hó 21-én.

Hasafels üdvözlettel

A száz-as-bizottság.

Minden külön értesítés helyett!

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szerette édesanyánk és nagyanyánk

Özv. Prager Vilmosné

szül. *Pintschof* Regina

e hó 21-én, hosszú szenvedés után, áldásos életének 91-ik évében elszenderült.

Drága halottunkat e hó 23-án, délelőtt 11 órakor temetjük a gyászházból: VI. Uj-utca 3. sz. a kerepesi-utj izr. sírkertbe.

Budapest, 1904. március 22-én.

Özv. dr. *Reinitz* Józsefné,

szül. *Prager* Pasikán leánya.

Dr. *Rott* Jakab és neje,

szül. *Reinitz* Sarolta

Dr. *Schwarz* Arthur és neje

szül. *Reinitz* Gizella

Szirmai Oszkár és neje, szül. *Reinitz* Irma

unokái,

dédunokái és rokonsága.

Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Az Akadémiából.** A Magyar Tudományos Akadémia nyelv- és széptudományi osztálya ma délután dr. *Heinrich* Gusztáv elnökleje által ülést tartott. Dr. *Kun* Ignác tartott alos tudományos előadást a török nyelvek hangsúlyáról és ritmusáról. A tetszéssel fogadott előadás után dr. *Hegedűs* István bemutatta *Bartal* Antalnak a magyar helyeség latin nevről és dr. *Récsy* Viktornak *Silesius* Lognoról szóló értekezését. A közönség ez értekezleteket figyelemmel hallgatta végig.

○ **Az Uránia-Egyesület gyűlése.** Az Uránia Tudományos Egyesület ma tartotta rendes évi közgyűlését. *Molár* Viktor ügyvivő elnök magas színvonalon áll, mély gondolatokkal teli beszéddel nyitotta meg az ülést. A művelődési mozgalom irányát és hatását fejtegette, majd igen helyesen jelölte meg, mire kell törekedni az Uránia-Egyesületnek.

Gondoskodni kellett arról, hogy a vidéki szellemi központokon kívül eső kis községek is bevonas-

manak az országos kulturális mozgalomba, amely feladatot az Uránia Magyar Tudományos Egyesület vállalta magára ugynevezett vidéki akciója által, amely abban áll, hogy kézzel felolvasásokat a szemléltetéshez szükséges képanyaggal és vetítőkészülékkel ad közösen a hozzájárulóknak. Az egyesület a vidéki tevékenységének kifejtésére jelenleg 13 felolvasás áll rendelkezésére, amelyek között vannak irodalmi, földrajzi, gazdasági, egészségügyi és általános ismeretterjesztő előadások is, amelyek remélhetőleg rövid időn belül az emberi tudás minden ágából veit újabb felolvasási szövegkönyvekkel telemesen bővíteni fognak. Az Uránia tényező a hazai kultúra terén és maga részéről is hozzájárul ahhoz, hogy a modern állam és társadalom természetzerű fejlődéséhez képest a fönnálló műveltségi különbségeket lehetőleg kiegyenlítse és oly állapotot készítsen elő, amelyben mindannyian, legalább megközelítőleg, szellemi egyenlőségben érintkeznek egymással. A modern állam legszembetűnőbb feladata polgárainak nevelése és tanítása és utolsó célja, hogy a nép benne és általa igazi jellemmé legyen. A legmagasabb erkölcsi kötelességet képezi ez egy a népre, mint az egyes emberre nézve. És minél műveltebb az állam, annál hatalmasabb is és minél marasztal a műveltség valamely államában, annál inkább emelkedik az egyén értéke és becsülése az állami hatalom szemében. Az ember szabad egyéniségét akarja az Uránia is emelni.

A lelkes éljenzéssel fogadták beszédét után dr. Kőrösi Henrik tanfelügyelő és Pataky Miklós, a lugosi főgimnázium igazgatója méltatták Molnár Viktor érdemeit. Klupathy Jenő főtitkár és Csejke Győző jelentései után dr. Neményi Imre miniszteri osztálytanácsos mondott köszönetet a tisztikarnak. A tisztikar a következőképp választották meg elnökök Matekovits Sándor és Molnár Viktor, alelnökök Zsilinszky Mihály, Beöthy Zsolt, Iosvay Lajos, Lipthay Sándor, Lóczy Lajos és Rákosi Jenő, főtitkár Klupathy Jenő utkar- rok lejtijabb Szász Károly és dr. Finály Fábry jegyzők Déry Gyula, Szekeres Kálmán, dr. Szűts István és dr. Zemplény Győző, pénztáros Csejke Győző, elnök György Aladár, könyvtáros Lőrentsey Imre.

MŰVÉSZET

□ A tavaszi tárlat. A képzőművészeti társulat tavaszi tárlata rendezésének munkálatai nagyban olyan. A tárlatot a sajtó képviselői e hó 29-én tekintették meg míg az ünnepélyes megnyitás 30-án délután lesz Berzevichy Albert közoktatási miniszter jelenlétében.

TÁVIRATOK

A pápa enciklikája.

Róma, március 21. Szent Gergely emléknapi alkalmából a pápa enciklikát adott ki, amelyben elsősorban utal Szent Gergelynek az egész szociális életet regeneráló működésére és azután így folytatja:

Ő (a pápa) maga, aki a világot a Vatikán falai körül nézi, különböző veszedelmektől látja magát körülveve, de úgy mint Gergely, legyőzhetetlennek érzi magát az egyház sziklijára épített bizalma és ereje által, amely egyház a boldog ígéretekre támaszkodik. Felhívja a népeket, hogy csoportosuljanak az egyház körüli, mely egyedül biztosítja a világnak a békét. A szent atya ezután hangsúlyozza az egyetértés szükségességét az egyházi és a világi hatalom között, mert mind a kettőt isten akarata alapította meg és arra vannak hivatva, hogy egymást kölcsönösen támogassák. A mi időnk — mondja tovább az enciklika — sokkal komolyabb mint Gergely korá. A népeket kiáraztatották az élet erőfeszítése. Ma nem csupán a heretizmusok van szó. Ma már a gyökerét éri a fejsze annak a fának, melynek a neve egyház. Tagadja isten tevékenységét a világ teremtésénél és igazgatásánál és a csodák lehetőségét. Ezáltal meghamisítja a hitóriai tudományt és ekként történi, hogy némelyek a tudományos apparátus fejlődésétől elvakítva, elvesztik hitüket, és mások, akik hivat maradtak a hithez, a rombolás jellegét tulajdonítják a kritikai tudománynak. Ebben azonban a tudomány ártatlan, mert az önmaga által biztos eszközök a kutatóknak, feltéve, hogy helyesen használják fel.

Fosztogató katonaság.

London, március 21. A Daily Express közli johannesburgi távirat alapján, hogy Natalban a wallis- osred 600 főnyi zászlóalj Pretóriától észak felé ut- kőben rabolt és pusztított. A katonák kiosztot- ták a lakosságot és sokan megsebesültek. Pietermaritz- burgból két zászlóaljat küldtek két Maxim-ágyúval a fosztogatók ellen.

A leszavazott francia kormány.

Páris, március 21. A mai ülésen a kongregacionista akadémia elnökségéről szóló javaslat második cikkét tárgyalta. Legyűző volt miniszter követelt a Franciaor- számban fennálló noviciátusok fenntartását, amelyek a külföldön és a gyarmatokban működő tanterők kép- zésére szolgálnak. Legyűző hangsúlyozza ez iskolák fontosságát a francia befolyás megővése tekintetében

ben és kijelenti, hogy az angol és német evangéliusok iskolák versenyeznek az elsőbbségért a franciákkal. Ha ezeket az iskolákat feladnák, ezek a tanulók a versenyző intézetekbe lépjenek be. Doumergue gyarmat- ügyi miniszter e fejtegetésekre válaszulva konstataja, hogy az iskolák világiasítása az összes gyarmatokban teljesen keresztül van víve és nem ad okot semmiféle panaszra. Legyűző módosítványát 293 szavattal 272 ellenében elfogadták.

Az opium-csempészek.

Sanghai, március 21. Vagy 1000 opium csempész egy Jucu nevű csempész vezetése alatt zendülést szervezett és az ellenük kivonult kormány csapatokat Csung- Kingtől délre (Szecsuan tartomány) megverték. A kormány csapatok vesztesége 16 ember volt. A többi elmenekült. A csungkingi hatóságoknak segélycsapatokat küldtek a zendülés leverésére.

A helyzet Macedóniában.

Róma, március 21. A Tribuna a Novoje Vremja bécsi tudósítójának gróf Kapnist orosz nagykövettel folytatott beszélgetéséről szólván, megjegyzi, hogy annak az eshetőségét, hogy a statusquo megzavartatnék, sem az osztrák-magyar, sem az olasz kormány nem vette tekintetbe, mert a legjobban érdekelt hatalmak sem vonták kétségbe a macedóniai kérdés békés megoldhatóságának lehetőségét. Minden ervel ellentétes állítás képzeldő politikusok titkos reménykedéséből eredhet, de a tényeknek nem felel meg.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 21. A Lloyd igazgatótanácsa Triestben e hó 28-án ülést fog tartani, hogy megszervezze a szubvenciós szerződés meghosszabbítás tárgyában a kereskedelmi miniszternek intézendő jelentést. (N. W. T.)

Bécs, március 21. Az Unionbank az idén éppen úgy, mint tavaly is, 28 koronás osztalékot fog fizetni.

Bécs, március 21. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Bladatott buza: tiszavideki 8.90—9.20 bányási 8.85—8.90, mosoni 8.80—8.80 K. Rossz tót felvideki 6.90—7.1, pestmegyei 6.90—7.05. déli vasuti 6.65—6.90, magyar tengeri 6.70—6.90, magyar zab 6.65—6.80, válogatott 6.90 K.

Bécs, március 21. (A Budapesti Napló tudósító- jától.) A délutáni magánforgalomban a tárlatot a követ- kezők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.—, Magyar hitel- részvény 780.50 Angol-Osztrák bank 280.25 Bécsi bank- egyesület 510.50 Union bank 522.— Landerbank 426.— Osztrák-magyar államvasut részvény 437.25 Déli vasut 79.50 Kibavölgyi vasut 405.50. Északnyugati vasut részvény —, Dohányrészvény 228.—, Rimannurany vasut 478.—, Alpesi bányarészvény —, Május járadék 468.25, Magyar korona járadék 96.45 Osztrák koronajáradék 97.90, Lombard 124.50. Török sorjegyet 117.53. Német birgalmi mára 117.51. naposon 19.08

Berlin, március 21. (Gabonatözsde.) Buza májusra 176.25 márká (10.36 korona), júliusra 177.— márká (10.40 korona). — Rossz májusra 141.— márká (8.28 korona), júliusra 143.— márká (8.39 korona). — Zab májusra 128.25 márká (7.64 korona), júliusra 132.50 márká (7.78 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 118.50 márká (6.66 korona), júliusra 114.— márká (6.69 korona). — Spiritus 70 márká (árfolyam 117.40 korona per 100 márká.) Irányzat: nyugodt. Idő: szép.

Berlin, március 21. (Tőzsdéjelentés.) A tőzsde nyugodtan nyit meg, bankok esztelenek voltak az oszta ékítéses küszöbön aláásra való tekintettel. Montanrészvény piac nyugodt. Kohórészvények után jobb kereslet volt. Szénrészvények nyugodtak. Jár- dekdíjon belsődierek szilárdak, külföldiek közül kín- aiaak és oroszok, utóbbiak Petervára, emelkedtek. Ugyanez okból orosz bank szilárdabb. A vasuti rész- vény piac csendes, csak Canada-Pacifio New Yorkra szilárd. Határozások elhanyagoltak. A tőzsdénél más-odik tésben Schaffhausen Bank vonzó, egyéb bankok változatlanok, csak orosz bank örvend továbbra is magasabb keresetnek. Földközi vasut nyomott, spaunólók Párisra emelkedtek 83.10-re. Minden más értékben változatlanok az árfolyamok. Jelentéskor bankok ingadoznak, ugyisntelen szénrészvények is, minden más változatlan. Magánlétszámítási kamalab: 3 1/2 százalék.

Berlin, március 21. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjára- dék —, 4 1/2%-os osztrák aranyjára- dék 101.25. Kibavölgyi vasut —, Magyar koronajára- dék 98.—, Osztrák-magyar állam- vasut —, Kassa-odernberg vasut —, Bécsi váltóár 85.05. Magyar vasut bernarusa kölcson —, Alpesi bányá- részvény —, Ducento-Commanit 185.40. Altalanos via- mossgag Edison 212.25. Gelsenkirchen 209.75. Laura-kohó 231.75. 4 1/2%-os ezüstjára- dék 99.90. 4 1/2%-os magyar arany járadék 99.50. Osztrák hitelrészvény 262.75. Déli vasut 14.40. Károly-Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.25. 4 1/2%-os új orosz kölcson —, Török dohányrészvény —, Orosz járadék 102.10 Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 168.50. Harnpi 199.50. Az irányzat gyengébb.

Páris, március 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasut —, Új török konzol 80.77. Egyiptomi járadék 108.—, Osztrák Landerbank 498.—, Páris bank részvény 1065. 3 1/2%-os francia járadék 82.90 4 1/2%-os spanyol járadék 82.95. 3 1/2% új törészthető járadék —, Crédiit foncier de France 670.—, Alpesi bányarészvény —, 4 1/2% 1880, román kölcson —, Görög kölcson —, Váltó Olaszország 9 1/2%. Váltó Amsterdamra 205.27. Váltó Brüsszelre 1 1/2% 4 1/2%. De Beers 479.—, Charterred 40.—, 5 1/2% bolgar kölcsevény 430.—, Magyar aranyjára- dék —, Déli vasut —, Váltó Londonra 251.45. Osztrák aranyjára- dék 101.55. Török sorjegy 117.75. Meridional vasut 708.—, 4 1/2% olasz járadék 101.55. Ottoman bank 264.—, 3 1/2%-os francia járadék —, Osztrák földtel- léstény 1214.—, Déli vasut elsőbbségi kölcvény 314.50. 4 1/2%-

1896. román kölcson 86.25. Dohányrészvény 353.—, Váltó Bécsre 103.62. Váltó német piacokra 121.75. Rio 12.58. East Rand 158.30. Randfontein 61.50. Magyar Jelzőlogbank 558.— Az irányzat nyugodt.

Berlin, március 21. Esti forgalmi 4 1/2%-os magyar aranyjára- dék —, Magyar koronajára- dék —, Osztrák hitelrészvény 273.25. Osztrák-magyar államvasut 136.25. Déli vasut 14.30. Északnyugati vasut —, Kibavölgyi vasut —, Orosz bankjegy késszény 216.25. Buschtiehradi vasut —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Franfurt, március 21. (Zárlat.) 4 1/2%-os papír- járadék 100.50. 4 1/2%-os osztrák aranyjára- dék 101.30. 4 1/2%-os magyar aranyjára- dék 99.50. Osztrák hitelrészvény 203.40. Osztrák-magyar államvasut 136.70. Északnyugati vasut —, Rusdiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.20. Bécsi bank- egyesület 130.90. Villamos részvény —, 3 1/2%-os magyar aranyjára- dék 83.40. 4 1/2%-os ezüstjára- dék 100.60. Osztrák koronajára- dék 99.50. Magyar koronajára- dék 98.15. Osztrák- magyar bank 115.20. Déli vasut részvény 14.30. Kibavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.10. Párisi váltóár 812.33. Unionbank részvény —, Alpesi bányarészvény —, Az irányzat szilárd.

Franfurt, március 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok márciusa. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 202.40. Német bank —, Disconto 185.60. Sorini kereskedelmi bank 153.80. Gelsenkircheni 209.50. Harnpi 193.40. Laura-kohó —, Orosz járadék —, Hibernia 193.50. Az irányzat csendes.

Hamburg, március 21. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüst- járadék 100.10. 1880. sorjegy —, Déli vasut 14.20. 4 1/2%-os Osztrák aranyjára- dék 101.—, Osztrák hitelrészvény 202.25. Osztrák-magyar államvasut 136.20. Orosz járadék 101.50. 4 1/2%-os magyar aranyjára- dék 99.40. Az irányzat nyugodt.

New-York, március 21. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban nyílván 14.50 (14.50). Márc-ra 13.87 (13.62), Juniusra 14.28 (14.—). New-Orleans- ban helyben 14. 1/2 (14. 1/2). — Petroleum: Stand white Philadelphia 8.60 (8.60), Refined in Cases 11.35 (11.85). Credit Balances at Oil City 1.71 (1.71). — Zsír: Western steam 7.30 (7.30), Kohé és Brothers 7.20 (7.40). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 58 1/2 (57.—), — Juliusra — (—). — Szept-re — (—). — Buza irányzata állandó. — Píros ószi helyben 101.— (102.—). — Máj-ra 96.— (96 1/2). Jul-ra 92.— (92 1/4) — Aug-ra — (—). — Szept-re — (—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6 1/2 (6 1/2). — Márc-ra 5.10 (5.05). Jun-ra 5.40 (5.40). — Zsír: Spring Wheat cears 4.25 (4.25). — Csukor: 3 1/2 (3 1/2). — (3 1/2). — Ón: 28.62—28.87 (28.10—28.50). Béz: 12.75—12.60 (12.60—12.75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 21. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. Máj-ra 92.— (93 1/4). Jul-ra — (—). — Tengeri irányzata állandó. — Má- jusra 52 1/2 (52 1/2). — Zsír: Májusra 6.92 (6.97), Juliusra 7.10 (7.12). — Sealonna short cear 7.31 (7.31) — Sertészsír: Juliusra 13.30 (13.47). — (A záró- jelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A passzósó gavallér. A télen nagy feltűnést keltett a mulatóhelyeken egy elegánsan öltözött fiatal gavallérnak kötekezése. A rendőrségnek is feltűnt ez a költekező gavallér akitől csakhamar megtudták, hogy Bartók Medárd Hugó könyvelő. A költekezésről értesítettek a főnököket. Beer Pált is, aki utánanézőt könyvelője viselt dolgainak s ekkor tudta meg, hogy Bartók Medárd Hugó a cég 42.000 koronás csekk- könyvből 8 lapot tépett ki és e lapok alapján a kereskedelmi bank 31.000-berontól vesztett. A bank értesítő leveit pedig, amelyek főnöke nevére voltak címezve, következetesen elfogta, nehogy ezek elárul- ják bűnös üzemét. Beer feljelentésére az idő- közben megszökött gavallér a rendőrségre elfogta. Kihallgatása alkalmával beismerte bűnét s azt, hogy az elsisakított pénzt egy részét Flor Emilia és Kapcsányi Etel nevű énekesnőkre költötte el, a másik részét pedig elmulatolta. A két éne- kesnő 1500 korona késpénzt, 1000 korona ér- tékű ékszeret és 100 korona értékű virágot kapott a sisakított gavallértól. A mai ítélyvárosban, melyen Bartók Medárd Hugót magánokirathamisítás bűneté- miatt vonták felelősségre, Szepessy cinok kérdezte a tanukul beidézett énekesnőktől:

— Nem volt feltűnő önök előtt a vádolt ezen nagy költekezése?
— Feltűnő volt s kérdésköz istőle, mondan veszi ezt a sok pénzt, mire ő mindig azt mondta, hogy Kohl Medárd püspöktől kapja, aki neki a nagybátyja.
A bíróság magánokirathamisítás büntetése 2 évi fegyházra ítélte a sisakított gavallért.

§§ Az ítéltő kalendárium. Az újraszervezett szocialisták 19. évi naplárát az ügyészség lefog- lalta. A törvényosztály igazgatás vétségéről vád alá helyezte néhány cikk íróját, Beker Antal Adász Józsefet, Adám Györgyöt, Ladányi Jánost és Farkas Antalt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvény- szék elnökbírója Zsitvay Leó előnökele alatt. A tárgya- lason csak négy vádolt jelent meg az ötödik, Farkas Antal makói szerkesztő nem jött el. Ezért az ügyés- zindítványára az ő ügyét a többitől elkülönítve fogják tárgyalni. A négy vádolt beismerte a cikkeik szer- zőségét. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Adász Józsefet, Adám Györgyöt az igazgatás szobájában, Beker Antal és Ladányi Jánosra nézve azonban nem állapították meg a bűnösséget. A törvényosztály Adász Józsefet három heti államfogházra és 20 korona pénz- büntetésre, Adám Györgyöt pedig egyhét államfogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, Beker Antal és Ladányi Jánost mentette.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Irta: LAGERLÖF ZELMA

(10)

Egy Don Juan Sevilla utcáin loppal surran tova és megáll egy repkényövezte erkély alatt. Szerzetesruha volt rajta, de az ujjak alól himzett közelé látszott ki, a ruha alól fényes kardlap vilant meg.

A beburkolt alak dalra gyujtott:

Gyöngyöző bort nem iszom én,
Rózsapiros lány ajkán
Nem pihent még ajkam.
Pírban égő szép leányára,
Légyan esdő, bársonyos szem
Nem fogott ki rajtam.

Ne jöjj, ne jöjj, szép szennora,
Rácsos ajtó meg ne nyissad,
Tűszemedtől félek.
En a Madonnát imádom,
S morzsolgató óvasomat
Nádkunyhóban élek.

Mihelyt az utolsó hang elenyészett, kilépett az erkélyre Marianne fekete bársonyruhában, látványba burkoltan. Kihajolt a rácson és lassan, gunyosan így énekelte:

Mért vesztegelsz, jámbor ember,
Künn a sötét éjszakában?
Ajkad tán értem cseng?

De hirtelen gyorsabban és hévvel folytatta:

Távozsz tőlem és ne ámis!
Imát mormolsz, ó de halom,
A sarkantyud csengve peng.

Ezekre a szavakra a szerzetes ledobta a csuháját és ott állott az erkély alatt Gösta Berling aranyból és selyemből való lovagruhában. Nem törődött a szép hölgy intéseivel, hanem felkapaszkodott az egyik oszlopra, amely az erkélyt tartotta, átvette magát a korlátlan és odaomlott — úgy, amint azt Gyula pajtás elrendezte — a szép Marianne lábához.

A szép hölgy rámosolygott nyájasan, kézcsókra nyujtva a kezét és miközben a fiatalok a szerelemből elbűvölten néztek egymásra, legördül a függöny.

És ott térdelt a szép hölgy előtt Gösta Berling, szeliden, mint a költő és hibivóan, mint valami földesur, s mélységes szeme, amely pajkosságtól és szellemtől sugárzott, esdekelte és fenyegetett. Hajlékony és értelmes volt, tüzes, elragadó.

Mialatt a függönnyt felhúzták és újra lebecsülték, a fiatal mozdulatlanul megmaradt ugyanabban a helyzetben. Gösta szeme szakadatlanul a szép Mariannera irányult s esdekelte és fenyegetett.

Aztán elhallgatott a taps. A függönnyt nem húzták fel többé, senki nem látta őket.

Akkor a szép Marianne lehajolt és megcsókolta Gösta Berlinget. Nem tudta, miért teszi, de meg kellett tennie. A férfi pedig nyaka köré fonta a karját és magához szorította. S a leány újra, meg újra csókolta.

De mind ennek az erkély, a holdvilág, a csipkék, a lovagruha, az ének, a tetszés volt az oka: a szegény ifjú emberi teremtmények egészen ártatlanok voltak. Ők nem akarták. A grófi koronákat, melyek a feje fölött lebegtek, nem tasztottatta el magától, a milliók mellett, amelyek a lábánál hevertek, nem haladt el, mert Gösta Berlingért sovárgott, az pedig még nem felejtette el Stjärnhök Annát. Nem, ők nem voltak oka mindennek, egyikük sem akarta ezt.

A szelíd Löwenberg, akinek szemében könny, ajkán mosoly lebegett, huzta fel azon a napon a függönnyt. Sok bánatos esemény emlékeitől gyakran szorongatott szívvél a világ dolgaira nem sokat ügrelt és sohasem is tanulta meg, hogy kellően törődjék velük. Mikor aztán látta, hogy Marianne és Gösta új állásban helyezkedtek el, hát azt hitte, hogy ez az előadásához tartozik, és újra felhuzta a függönnyt.

Az ifjú pár ott az erkélyen azonban csak akkor vette ezt észre, amikor a tapsvihár újra felhangzott.

Marianne felriadt, ki akart szólni, de Gösta visszatartotta és ezt sugta neki:

— Maradj veszteg, azt hiszik, hogy ez is hozzátartozik az előképekhez.

Hanem érezte, hogyan remegett a leány teste az ijedelemtől, s hogyan halt el a csókok lángja az ajkán.

— Ne félj — sugta megint neki — szép ajkának jussa van a csókra.

Nyugodtan kellett állaniok, miközben a függöny lehullott s újra fölment és száz szem meredt mindannyiszor rájuk és száz meg száz tenyér verdődött össze viharos tapsra.

Mert fölemelő látvány az, amikor két szép fiatal teremtmény a szerelem boldogságát mutatja be előadásban. Senkinek az eszébe nem jutott, hogy azok a csókok különbek a színpadi szemfényvesztésnél, senki sem sejtette, hogy a szennóra elpirult a szeméremtől, s hogy a lovag remegett a nyugtalanságtól. Mindenki azt hitte, hogy ez az előadásához tartozik.

Végre a színpad mögé került Marianne és Gösta. A leány végigsímitott a haján és a homlokán.

— Magam sem értem magamat — mondotta.

— Kukk, csuf Marianne kisasszony! — mondotta a férfi, tozékpett vágva és a kezével védekezve. — Megcsókolni Gösta Berlinget! Kukk, csuf kisasszony!

Mariannának kacagni kellett.

— Hisz az egész világ tudja, hogy Gösta Berling ellenállhatatlan. Az én bűnöm nem nagyobb a másokénál.

És megegyeztek, hogy jó arcot mutatnak, nehogy bárki is gyanút fogjon.

— Bizonyos lehetek abban, hogy a való soha napvilágra nem derül, Gösta ur? — kérdezte Marianne, mielőtt a nézők közé meut.

— Ebben Marianne kisasszony bizonyos lehet. A lovagok tudnak halgatni, azokról jótállók.

Marianne lesütötte a szemeit, ajkán sajtásá-gos mosoly fodrozódott.

— De ha a dolog mégis napvilágra kerülne, mit gondolnak majd rólam az emberek, Gösta Berling?

— Semmit sem fognak gondolni; tudni fogják, hogy semmi jelentősége nincs a dolognak. Azt hiszik majd, hogy tovább játszottuk a szerepünket.

Lesütött szemmel, erőltetett mosollyal még egyet kérdezett Marianne:

— De mit gondol maga Gösta ur a dologról?

— Azt gondolom, hogy Marianne kisasszony szerelmes belém, — nevetett a férfi.

— Ilyesmit nem kellene Gösta urnak gondolni, — felelte a leány mosolygva, — mert akkor ezzel a spanyol törrel kellene bebizonnyitanom, hogy nincs igaza.

— Drága az asszonyi csók — mondotta Gösta. — Ha Marianne kisasszony csókol, az mindjárt az ember életébe kerül?

Akkor Göstát Mariannának a pillantása érte, amely olyan éles volt, hogy szinte törzsürásként érezte.

— Halottnak szeretném látni, igen, Gösta Berling, halottnak, halottnak!

Ezek a szavak régi vágyat ébresztettek fel megint a költő szívében.

— Ah — mondotta — bár egyebek volnának ezek szavaknál! Volnának bár nyilak, amelyek az erdő sötét sűrűjéből repülnek felém, volnának tör, mérég — volna bár az a hatalmuk, hogy végezzenek ezzel a nyomorult testtel, s lekemnek visszaadnák a szabadságát.

A leány visszanyerte nyugalmát és mosolygott.

— Östobaság! — mondotta a leány megragadva a férfi karját, hogy a vendégek közé menjenek.

— Magukon nagyokat jellemeztek, s dundákat megisméltödtök, mielőtt a közönség között mutatkoztok. Mindenki magasztalta őket, senkiben a legesekélyebb gyanu nem volt.

A bál tovább folyt, de Gösta kimenekült a táncteremből. Szíve összeszorult Marianne pillantására, mintha valami éles acél érte volna. Nagyon jól felfogta szavainak az értelmét. Szégyen volt szeretni őt, szégyen volt szeretetve lenni tőle, szégyen, gonoszabb a halálnál. Soha többé nem akart táncolni, soha viszont nem akarta látni őket, a szép asszonyokat. Nagyon jól tudta most már: ezek a szép szemek, ezek a piros arcok nem az ő számára sugároztak. Nem neki lebegtek ezek a könnyű lábak, nem neki csengett a fújtott kacagás. Igen, táncolni, ábrándozni vele, azt tudták, de komolyan az övé lenni senki nem akart közülök.

A költő a dohányzó-szobába ment az öreg urakhoz, s leült egy játékszálhoz. Véletlenül ahhoz az asztalhoz került, amelyenél Björne hatalmas ura ült, játszott csakhamar ő is, majd bankot is adott, s egész tömeg hat és tizenkét shillingei halmozódott össze előtte.

Meglehetősen nagyban játszottak már, de Gösta még jobban fölverte a játékok. Előkerültek a zöld bankók, s a hatalmas Sinclair Menyhért előtt perceről-percere nőtt a pénzhalom.

De Gösta előtt is halomba gyűlt a sok rész és papírpénz, s csakhamar ő volt csak az egyetlen, aki állotta a harcot Björne urával. Nem is tartott azután sokáig, s a nagy pénzhalom Sinclair Menyhértől Gösta Berlinghez vándorolt át.

— No, Gösta — kiáltotta nevetve a földesur, amikor minden pénzt elveszítette már, ami az erszényében és a tárcájában volt — már most

mit csináljunk? Teljesen ki vagyok fosztva, kölcsön pénzzel pedig sohasem játszom, megígértem az anyámnak.

De mégis talált valami kibuvót. Eljátszotta az óráját, hóbundáját és éppen azon volt már, hogy a lovát és a szánját tegye föl a kátyára, ettől azonban visszatartotta Sintram.

— Tégy inkább valami érdemeset a kátyára — biztatta Fors gonosz ura — olyasvalamit, ami megtérheti balsezerencesédet!

— Mi az ördögöt tegyek fel hát!

— Szíved legpirosabb vérért, Menyhért, a leányodat!

— Azt bátran fölteheti Sinclair ur, — nevetett Gösta. — A nyereség úgy se kerül soha hozzám!

A hatalmas Menyhért sem kerülhette ki, hogy ne nevesse erre. Csak kellenetlenné títte, hogy Marianne nevét a játékasztalnál emlegessék, de az ötlet sokkal dörébb volt, semhogy haragudni lehetett volna érte. Mariannét Gösta ellenében elveszíteni, — igen, ezt bátran meg lehetett kockáztatni.

— Vagyis, Gösta, — magyarázta — azzal a föltétellel, hogy a leányom igen-jét meg tudod szerezni, fölteszem erre a kátyára apai áldásomat.

Gösta minden nyereségét tette föl a tét ellenében s a játék megkezdődött. Gösta nyert és Sinclair Menyhért abbahagyta a játékot. Balsezerencesége ellen hiába küzdött, azt belátta...

Ejfel is elmúlt már. A szép hölgyek arca halványulni kezdett, a hajfűrtök meglazultak, a csipkedzés összegyűrődött. Az öreg dámak fölálltak a pamlagok sarkaiból és azt mondogatták, hogy a mulatság teljes tizenkét órahosszat tartott már s itt az ideje, hogy hazamenjenek.

És a szép mulatság csakugyan azon volt, hogy véget érjen, amikor maga Lilienerona nyult a hegedűhöz és belefogott az utolsó polkába. A szának az ajtókat elé állítottak, az öreg dámak bundáikba és kármazukba bujtak, az öreg urak a shawljukat kötötték meg és a prémes botosokat gombolták be.

A fiatalok azonban nem tudtak még megválni a tánctól. Vad, örületes tánc volt az. Mihelyt egy táncos a helyére vezette hölgyét, már jött a másik, s táncba ragadta.

Még a nehézkes Gösta Berling is bele-sodródott ebbe a forgatagba. A bánatot és megaláztatást akarta kitáncolni magából, pezsgő életkedvet akart a vérébe betáncolni, vig akart lenni, mint a többiek. És táncolt, hogy a terem falai csak úgy keringtek körülötte, s a gondolatai összezavarodtak.

De micsoda nő is volt az, akit a tömegeből magával ragadott? Könnyű volt és hajlékony, s Gösta úgy érezte, mintha tűzfolyamok áradnának közöttük. Ah, Marianne!

Mialatt Gösta Mariannával táncolt, Sintram már leon út szánkójában az udvaron s ott állt türelmetlenül Sinclair Menyhért. A hatalmas földesur föltétele volt, amiért várakoznia kellett a leányára. Nagy, prémes csizmájával ott topogott a hóban és csapkodott a karjaival, mert keserves hideg volt.

— Még sem kellett volna eljászanod Mariannét Sinclairre — mondotta Sintram.

— Parancsolsz?

Sintram megigazgatta a gyepőt, az ostort fölemelte és aztán ezt mondogta:

Az a csokolódzás az imént nem tartozott ám hozzá az élő képekhez.

A hatalmas földesur megsemmisítő útésre emelte fel a karját, de Sintram akorra már elhajtatta. Rácsapott a lovakra, hogy azok vad vágatással ragadták el a szánt, — s nem mert visszafézni; mert Sinclair Menyhértnak súlyos volt a keze és kicsi a túrléme.

Björne ura pedig a táncterembe ment, hogy lehozza a leányát s akkor ott látta őket abban a vad táncban.

Vad és viharos volt az utolsó polka. Egyes párok halványan voltak, mások izzóan pirosak; a por, mint valami füstfelhő feküdt meg a terem, a viaszgyertyák mélyen leégve lobogtak tartóikban s mind e visszás pusztulás közepette repültek ők tova — Gösta és Marianne, felségesen az ő kimeríthetetlen erejükben, makulátlan szépségükben, boldogan abban az érzésben, hogy ennek a pompás mozgásnak átengedhették magukat.

Amikor Marianne abbahagyta végre a táncot és szüleit kereste, azok már hazamentek. Nem árulta el a meglepetését, hanem nyugodtan fölötözött és kiment. A hölgyek az öltözőszobában azt hitték, hogy a maga szánján megy.

De Marianne vékony selyem cipellőben ment a maga útján, a nélkül, hogy bárkinek is elpanaszolta volna a baját. A sötétben senki sem ismert rá a vendégek közül, amint ott az ut szőlén haladt és senki sem hitte volna, hogy az az alak ott az éjszakában, akit a tovasikló szának a hősáncokba szorítottak le, hogy az Marianne.

(Folytatás következik.)

Delii egy órákor a következó záróárak állapitoltak meg hivatalosan a tózsdén: Áprilisi buza 1904. 8,25-8,26; Májusi buza 1904. 8,28-8,24; Októberi buza 1904. 6,68-6,59; Áprilisi rozs 1904. 6,68-6,59; Októberi rozs 1904. 6,69-6,70; Májusi tengeri 1904. 6,28-6,29; Juliusi tengeri 1904. 5,47-5,48; Októberi zab 1904. 5,47-5,48; Repce augusztusra.

Delután fél órákor zárul: Áprilisi buza 1904. 8,23-8,24; Októberi buza 1904. 8,22-8,28; Áprilisi rozs 1904. 6,54-6,55; Októberi rozs 1904. 6,68-6,69; Áprilisi zab 1904. 5,45-5,46; Októberi zab 1904. 0-0; Májusi tengeri 1904. 6,28-6,27; Juliusi tengeri 1904. 0-0; Augusztusi repce 1904. 0-0.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde a belpolitikai helyzet kedvező telofogására nyugodt forgalom mellett szilárdan indult. Díben változatlan berlini jegyzésekre üzletelenség uralkodott és a vezető értékek árfolyama zártag lemoroszlódtak. Valuta és ércaru változatlan.

A helyi értékek piacán kedvező volt a hangulat. Eldőszde: Osztrák Hitelrészvény 64,25-64,25. Magyar Hitelrészvény 76,50-76,50. Osztrák-magyar államvasut 638,2-640,25. Rimamurányi vasmű részvény 478,25-479,50 korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 64,50-64,4. Magyar Hitelrészvény 76,50-76,4. Osztrák-magyar államvasut 639,75-639,9. Rimamurányi vasmű részvény 479,0-4,8. Leszámítóbánk részvény 453,0 Jelzálogbank részvény 317,0-318,50. Budapesti közúti vasut 586,0. Városi villamos vasut 320,50-319,0-319,50. Magyar koronajáradek 98,0-97,90 korona.

1/4 órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 64,25. Magyar hitelbank részvény 763,0. Leszámítóbánk részvény 453,50. Rimamurányi vasmű részvény 578,0. Osztrák-magyar államvasut részvény 637,75. Közúti vasut részvény 586,0. Városi villamos vasut részvény 319,50 korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Arany, 50 aranyfőtes, Arany, meg. márc., Koronajáradek, Korr. ut. márc., Koronak. 2% etc.

b) Osztrák államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Koronaj. máj.-nov., Papír, feb.-aug., Eszakiáradek etc.

c) Idegen államadósságok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Bozsniai áll. kölcs., Bolgar államvasuti jelzálogkölcsön etc.

d) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Budapesti főr. 1897, 4% kölcs., Angol-osztrák bank, Budapesti bank etc.

Bankok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Csehszlovákia, Magyar kereskedel., Budapesti bank etc.

Malmok.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Csehszlovákia, Magyar kereskedel., Budapesti bank etc.

Bányák és téglyabányák.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Bpesti-üzemlánc, Téglyabányák etc.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table with columns: Pénz, Ár, Pénz, Ár. Rows include Adriai m. tengerhaj., Budapesti közúti vasút etc.

Takarékpénztárak. Egyesült Budapesti Takarékpénztár, Budapesti Takarékpénztár etc.

Különböféle vállalatok részvényei. Állat. vagonkölcsönöz., Budapesti áll. kereskedelmi etc.

Biztosító-társaságok. Bécsi biztosító társulat, Bécsi élet- és járadékbizt. társ., Magyar életbizt. társ. etc.

Vasmű- és gépgyár-részvények. Elő m. gard. gépgyár, Danubius m. hajógyár etc.

Sorsjegyek. Hadika-sorsjegy, Ugyanaz osztr. felb. helyezéssel etc.

Könyvnyomdal részvények. Albatross, Franklin-Társulat, Magyar nyelv. és nyomdai etc.

Pénzjegyek. Magyar vagy osztrák arany, ver., Magyar vagy osztrák arany, korr. etc.

Váltóárfolyamok. Amsterdani 3 1/2%, Brüsszel 4%, London 4% etc.

A budapesti terménytőzsde. A terményüzletben a szeszonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következők arfolyamokat állapította meg:

Table with columns: Termény, Ár. Rows include Jegyzések: Hieremag lucerna magyar 50, korona, vörös aprószemű 42-48, korona etc.

A bécsi értéktőzsde. Az előtőzsdén a belpolitikai helyzet kedvező volta szilárdító hatást gyakorolt. Mind a két hitelrészvényt vásárolták átmenetileg Budapestre etc.

A déli tőzsdén, tekintet nélkül a magasabb külföldi jegyzésekre, csekély volt az áruhullámzás. A forgalom jelesek voltak. Prágai vasmű 1900. Cseh bányá 1230. Brüxi kőszén 645. Renték el voltak banyagolva.

Zárul a külföldi tőzsdék jegyzéseire gyenge, mert a johannesburgi pestis-és a külföldi piacokra nyomásztoglat hatott. Prágai vasmű 1900. Brüxi kőszén 645. A magánkamatall 3-3 1/2%.

Bécs, március 21. Magyar értékek zárlata. 4% os aranyjáradek 117,75. Tízszáz és szegedi kölcsön-sorsjegy, Magyar vasuti kölcsön ezúszben, Magyar keleti vasuti állami kötvény, Magyar leszámítóbánk etc.

ronajáradek 97,90, 4% os Magyar földiherem. kötvény 98,0. Magyar hitelbank részvény 760,0. Magyar nyercemény kölcsön sorsjegy 208,50. Kassa-oderberg vasuti részvény, Magyar keresked. bank, Magyar csatornap 1580. Magyar Jelzálogbank, Adriai, Bécs, március 21. (Osztrák értékek zárlata). 4% os papírjáradek 99,45, 4% os osztr. aranyjáradek 119,15. 1890-os sorsjegy 151,90. Osztrák hitelrészvény 464,0. Angol-osztrák bank 78,50. Cseh bankvezeték 510,25. Osztrák-magyar bank 1605,0. Dél. vassz. 50,0. Dunajogszlovákia részvény 850,0. Dohányrészvény 327,50. Császár és királyi arany 11,25. Nemzetbank váltók 117,50. 4% os osztr. értékek 99,40. Osztrák koronajáradek 98,45. 1864-ik sorsjegy 258,0. Osztrák hitelrészvény 641,75. Unonabank 521,0. Osztrák koronajáradek 425,50. Osztrák-magyar államvasut 637,75. Sibahtlyei vasut 405,0. Alpein bányarészvény 407,75. 2% os arany 19,00. Londoni váltók: 240,0. Cseh irau way Ltd. 1,0. Léca irauway Ltd. A. Lapót köz. 307,0. Osztrák Lloyd, Torok sorsjegyek, Az irauwayt gyengült.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 21. A szerződés irauvata: változatlan. A) Hízott sertések ára: L A) Magyar első or endü. Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm feletti súlyban) 116-118 fillér; Öreg közep (párónkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) illierig, fiatal nehéz (párónkint 320 kilogramm feletti súlyban) 124-125 fillér; fiatal közep (párónkint 260-280 kilogramm terjedő súlyban) 123-124 fillér; fiatal könnyű (párónkint 260 kilogramm terjedő súlyban) 122-123 fillér; II. Magyar s z e d e t: Nehéz (párónkint 280 kilogramm feletti súlyban) illierig; Közep (párónkint 240-280 kilogramm súlyban) illierig; könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) illierig; III. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm feletti súlyban) fillierig; Közep (párónkint 280-320 kilogramm terjedő súlyban) fillierig; könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) illierig; IV. Romániai eredei (Stachli): Nehéz (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillierig; könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) illierig; V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 280 kilogramm feletti súlyban) 124-125 fillér; Közep (párónkint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 123-124 fillér; könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 120-122 fillierig.

B) Sertéslelet: március 19. napján volt készlet 19.400 cseh. - 1904. március 20. napján lejárta: 446 cseh. - 1904. március 20. napján szállított: 617 cseh. 1904. március 21. napjára maradt készletben 19.229 cseh.

Időjelzés. Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Március 21. -

Table with columns: Állomások, Ma reggel 7h, Előző 24 órai, Hőmérséklet. Rows include Akna-Szilátság, Budaörs, Vasváros-Nanany, Ungvár, Eger etc.

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, E = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ● = eső, * = hó, ☼ = köd, ☽ = szél.

Házkában a hőmérséklet erősen leszállt és az egész országba kiterjedő éjjeli fagy az északi és keleti részekben többnyire - 5 C. foknál erősebb volt. Erdélyben havazott, még pedig annak délkeleti részén jelentékeny mennyiségben. A minimális levegőnyomás az Északi tengeren, a maximális pedig Oroszországban van.

Eur pában az idő hívós és számbavehető csapadék Romániában, meg Dél-Oroszországban fordult elő. Küldés: Egyelőre még erős éjjeli lehülés várható elvéte némi csapadékkal, később hőemelkedés valószínű.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

B.-R.-D.-I. Budapest Perséje hogy nem téved. Paderewski a világ egyik legismertebb és magát legügyesebben reklámozó zongora-művésze. A az az eset, melyről mi is megemlékszünk, a bécsi Zeitschrift (olyólvó 16-ik száma) továbbá a lengyel Kurier Lwowszki és több más német lap szerint egy Paderewski nevű hegedűművészről történt meg. A Zeitschrift a berlini National-Zeitung (olyólvó 16-ik száma) a Neueste Nachrichten des Bundes pétérvári tudósítását nevezi meg forrásának. — K. M. Beszabán. Magvas dolog, de a közlés mértékét nem őrzi meg. — Selyemgubó. A székszárdi selyemgyártó-bivalhalozó tessék fordulni. — Dunapályi előfizető. Az iskolásoknak be kell jelentenie. — F. I. Poszony. Okvetlenül valja be. — H. I. Szeged. Csinos, de öntől jobbat várunk. — Postagúy. Múltkorosságot a postaigazgatóság döntése alá bocsátani. — I. S. Lőrinczi. Minden kétségünk mellett sem tudunk mellé foglalkozásokat ajánlani. — I. I. Póstyán. A fizelési osztály szerint való különbség. Sorsjegyeiről legközelebb. — E. S. Kolozsvár. Vállalkozó megbízhatóságáról nem adhatunk információt. — E. E. Krassna. 1. Kérje avatványainak áttételét. A sorozás e hó 22-ikétől április 30-ikáig tart. 2. A pénzügyigazgatóság engedélyére van szükség. — L. J. Füzesgyarmat. Az eljárás részleteit bízva ügyvédre. Sorsjegyeiről legközelebb. — S. O. Marosvásárhely. A fogalmazási szabályokról nem követe nek előzetes gyakorlatot. Beiratkozhat mindkét helyre. — F. G. Folyamodja meg. Ámbar igen költségesek látszik az eredménye. — Dr. S. B. Sarkad. Tévesen értelmezi a rendeletet. A szolgálati időt számítják 1908. december 31-iktől s nem a sorhádi szolgálatot. Ami a kaszárnyai rendet illeti, ez a térszervezők fögg. — A. V. Amennyiben a közlés mértékét megítéli, sorra kerülhetnek. — H. Erdőkő. Ilyen interpelláció nem történt. — S. A. A pénzügyi részénél betekinteni a vántételeket. — K. S. Zilah. 1. Sajnáljuk, ezek a példányok már elfogytak. 2. Igen. — Vitatkozó. 1. Lesz évről évről vizsga. 2. Magánügy. —

Sorsjegyek.

Dr. W. A. Tenke. 1906. sorozatu 1860-as sorsjegye 240 koronát nyert. Nyereményei Szalai és Társa bankház. Erzsébet-körút 12 fizeti ki. — B. L. 5550—80. számu Magyar Vöröskereszt sorsjegye a törlesztésben 14 koronát nyert. — 275 757. számu előfizető. Porszombai. 6758—51. számu Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. D. Zs. Szerencs. 1901—94. és 3951—5. sz. Józsv sorsjegyei egyenkint 4 koronát nyertek. — Soh. J. Janosháza. 3049—6. számu 1864-es sorsjegye 360 koronát nyert. N. S. Veszprémi előfizető. 4663—47. számu Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. — S. M. 6298—53. számu Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. — H. B. Kassa. Sorsjegyeire a kívánt kölcsönt Szalai és Társa bankházánál Erzsébet-körút 12. kaphatja meg. — Soh. V. Nagy-Salló. — W. M. Kelenye. — Dr. B. L. Kiskunfélegyháza. — Pu-stai előfizető. — E. J. Devanyá. — G. M. Ujfehértó. — St. P. E. Esztergom. — W. M. Mezőtúr. — F. F. Riba-Pordány. — G. J. Sopron-Ság. — A. D. Endrefaluva. — Földi. — G. A. Kemece. — Dr. F. S. Moson. — S. M. Hajdu-Nádudvar. — F. S. Somogy-Kéthely. — E. J. Karczag. — Z. J. Oszlop. — G. J. Szombathely. — H. B. — W. J. Therestienfeld. — H. M. Bodrog-Vécs. — 275 066 előfizető. Sarospatak. — B. M. szaszebes. — B. A. Marosvásárhely. — B. B. Nagy-omku. — T. F. I. akkeresztúr. — B. I. Torda. — N. L. Hegyeshalom. — G. G. — L. E. — I. S. Lőrinczi. — N. Rutka. — F. F. Szt.-Benedek. — J. L. Szélszeg. — G. S. Kőbánya. — F. J. Kolozsvár. — Hú olvasó Bp. 1904. — M. L. Peresz. — N. J. Pínkfő. — Sorsjegyek nem nyertek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 21.

Kinevezések. A belügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Heletya Janos rendőrségi segédbiztost bivaltalította, Bogányi Sándor fizetésnélküli rendőrségi segédbiztost valóságos rendőrségi segédbiztossá és Bezzerdy Elemér véglegesített rendőrségi díjokat fizetésnélküli rendőrségi segédbiztossá. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Imrey Margit okleveles tanonitót a mikulakai állami elemi népiskolához, Szécs Janos szolnoki állami elemi iskolai tanonitót a vajdahunyadi állami elemi iskolához, Kocsics István varjasi állami elemi iskolai tanonitót a mezőberezsi állami elemi iskolához, Szabó Lajos szolnoki állami elemi iskolai tanonitót a sárfalvai állami elemi iskolához, a beregszászi pénzügyigazgatóság Fülöp István beregszászi adóhivatali kiegészítő szolgálati hivataloságát kinevezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter Szilassy Iván segédjegyzőt, Szerkovics József segédjegyzőt, Zsuresk Nándor jegyzőt irnokot, Rényi László segédjegyzőt, Kandó Ferenc segédjegyzőt, Gaál Ignác segédjegyzőt, Gróttl György segédjegyzőt, Kóvágy Jeno Janos segédjegyzőt anyakönyvvezető-heiyettesekké kinevezte.

Névmagyarosítások. Kraus Ilona pécsi illetőségű tisza-földvári lakos családi nevének Kisre, Reczycki Károly magyar királyi távirat-kézbiztos, nagyszabenyi lakos, valamint kiskuru gyermekei: Emil, Alfréd és Erzsébet családi nevének Rézre, Ilj Schmidt Károly felsőháromi illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskuru gyermekei: Vilma, Viktor, Károly és Anna családi nevének Kovácsra, kiskuru Deutsch Rezső budapesti lakos, tanuló, családi nevének Darvasra, Feurstein Mór (Márton) kiscelli illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskuru gyermekei: Paula és Rezső családi nevének Fodorra, Vuicsin Péter szentpéteri illetőségű nyiregyházi lakos csaadi nevének Vadászra, Oravecz Agoston, rákosigyei lakos, magyar államvasuti szertári munkás családi nevének Nagyra, Klein Róza székelyi illetőségű luposi lakos, polgári iskolai tanonitó családi nevének Kisre, Kibaco Jován melnczi illetőségű székeshérvári lakos, pubacsendör családi nevének Károlyira, kiskuru Tubutz Eugenia abrubbányai illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskuru Péter és József fiai családi nevének Czáposra, kiskuru Kohn József kaposvári illetőségű ugyanottani lakos, tanuló családi nevének Kárpátra, kiskuru Perl Béla budapesti lakos, főgimnáziumi tanuló családi nevének Pasztorra, kiskuru Odorobányi Károly brobri illetőségű bajai lakos ügyvédnek, családi nevének Odraira, Pischel Lajos szegedi m. v. hivatalnok családi nevének Virag-völgyire, Fraiss Ferenc brassói m. v. acs. valamint kiskuru Vilmos fia családi nevének Faragóra, Reisch, helyesuo Hreuszik Bonaven ura m. kir. honvéd-törzsőrmester, budapesti lakos családi nevének Szilgyaira, Edecs József m. v. tartalékos mozdonyvezető, vinkovcezi lakos, valamint kiskuru leánya: Anna családi nevének Földesre, Guld Janos m. v. értesítő, vinkovcezi lakos családi nevének Gabányira, Vavra István bajai illetőségű ugyanottani lakos családi nevének Vasvárra, Meises Aron Albert munkás illetőségű budapesti lakos családi nevének Molnárra, Kosztik László székeshérvári túzóltó, budapesti lakos családi nevének Lenkeire, Nagelbusch Izak Izidor magyar királyi pénzügyi főigazgató, fogarasi lakos családi nevének Biróra, kiskuru Freska Jula szarvasi illetőségű ugyanottani lakos, tanuló csaadi nevének Fenyesire, kiskuru Freska Sámuel szarvasi illetőségű budapesti lakos családi nevének Fenyesire, Spisák Imre abau-szántói illetőségű szobrász és Spisák Gyula nagybodorai illetőségű festő, budapesti lakosok családi nevének Szepesire, kiskuru Weinberger Izrael M. Mihályi tanonitólélt, budapesti lakos családi nevének Borosra, Weiner Béla kassai illetőségű budapesti lakos, cipészegész családi nevének Borosra, kiskuru Weisz Árpád budapesti lakos, tanuló családi nevének Virágra, kiskuru Weisz Dezső tanuló, budapesti lakos családi nevének Kármánra, Weisz Henrik tanonitólélt, budapesti lakos családi nevének Sukósdre kért árváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Fügylatok. A máramarosszigeti törvényszéknél aljegyzői állásra, — a máramarosszigeti törvényszéknél bírói állásra, — a nagyszabenyi állami elmeigógyintézetben másod-orvosi állásra, — a Csaaszárfürdőnél megúrt-szedett ellenőri állásra, — az ö-gyalmai Konkoly-alapítványi állami asztrofizikai observatóriumnál II-od adjutáni állásra, — a topanfalvi járásbírósnál díjnyi állásra, — az ipolygási törvényszéki fogháznál főfogháztügyelői állásra, — a soproni pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyi szemlési állásra, — a rugosi pénzügyigazgatóság kebelében megúrt-szedett állami végrehajtói állásra pályázat hirdettetik.

Napirend.

Napirend: Kedd, március 22. — Római kátholikus: Oktávium. — Protestáns: Oktávium. — Görög-orosz: (március 9.)

Szeb. 40 vt. — Zaidó: Nisan 6. — Nap két: 5 óra 45 perkor. — Nyugszik: 5 óra 57 perkor. — Hold két: 8 óra 30 perkor reggel. — Nyugszik: 11 óra 24 perkor éjjel. A földmívelésügyi miniszter fogad délután 1/2 óraker. A képviselőház hányaga fogad 11—12-ig. A Múbarottl Kőrnek képhálállítása (Váci-utca) nyitva délelőtt 10 óratól délután 5 óráig. Belepódió 50 fillér. Grafikai kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva este 8 óráig. Belepódió 50 fillér. Könyves Kálmán-társaság képhálállítása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 óratól 1 óráig. A Jólantai intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőtt 10 óratól 1-ig. Belepó dió 1 K. Kereskedelmi Múzeum a Városligetben délelőtt 8 óratól 2 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3-tól 8-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig. A fővárosi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva. Mémógyesületi helysege a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Az aquinumi datatok és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdeketi vasut a Pálffy-térrel. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belepódió 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvára, tudakosó-osztálya és kezen miniatúra V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az útletrvezetőség árusításai: is csej-ötöl) a vasár- és pihenőnapokon (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 10 óratól 2 óráig és délután fél 3 óratól fél 6 óráig. A külföldi kereskedelmek központi bizottságosága (Magyar kereskedelmi részvételsség) V. Váci-körút 22. szám alatt.

Vizálla.

Table with exchange rates for various locations including Tisza, Körös, and others, listing rates for March 21 and 19.

Dr. Füredi Titkos betegségek. Impotencia, nemi és női bajok legvalószínűbb specialista. Rendel: 9-4, este 7-8; Bpost, IV. Váci-utca 12. Vegyi-és gyógyszer-vizsgálat mellett, levél úttal is biztos gyógyszer. Méréséket d i

Férfi és Női Nemi Betegségeket. Vérs-, bőr- és idegbajokat, bujakórt (syphilis), valamint férffigyengeséget (impotencia) rendelő intézetében. Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Budapest, IV., Kigyó-utca 5. sz. Klotild-palota (I. emelet). Rendel 9-4-ig, este 7-8-ig. Levélreke díjmentesen válaszol, gyógyszerrekeiről gondoskodik. E napokban hagyta el a sajtót: „Bizalmas Barát” című könyve, mely mindennemű férfi és női nemi-bajokban kellő utmutatással szolgál. Rendelhető a szerkesztő (Dr. Kajdacsy József) Ára csak 1 kor. Választ 1 kor. 20 fill. előlege befizetés mellett a könyvet franko kapják.

Fegyverzet indukciós motorok számára. című, 1900. október 16-ról kelt magy. szabadalomra vevők v. engedményesek keresetnek. Szives ajánlatokat „W. S. 1503” jel. alatt továbbít Mosse Rudolf, Bécs I., Sellaertstätte 2. sz. Jótállás mellett olcsón BUTOROK divatos hátszobák 90 forint és feljebb teljes m. v. fragott ebédők 75 „ „ divatos szalon garnitúrák 50 „ „ asztalok, ágyak, divanok, székek, asztalok, íróasztalok és mindenféle egyéb bútorezések igen olcsón. Modern berendezések igen nagy választékban. Váci-körút 9. szám, I. emelet, Szerecsen-utca sarkán. A 23018. számú „Mély furó készülék” című, 1901. május 14-ről kelt magy. szabadalomra vevők vagy engedményesek keresetnek. Szives ajánlatok „W. E. 1445” alatt Mosse Rudolfnak Bécs, I. Sellaertstätte 2. intézendők.

Ujság- és makulatura-papiros nagy alak, 100 kg, 6 frt; kis alak 5 frt Bécs vasut vagy hajó néti kassza. Megrendeléseket az öszeg vagy megfelelő előleg befizetése mellett gyorsan elintézik Heinrich Boschan Papierhandlung, Wien, I. Laurenzerberg 1. Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalati alapján, melyeket a kórház gyógyszervei és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett. Dr. FABINYI specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megvárására nélkül mindennemű titkos betegséget (hugycsőfolyást, sebeket, syphilist és önfertőződőt) támadt idegbajokat). Meglepe az eredmény FÉRFIGYENGESEGNEL (IMPOTENCIA) még öreggebb egyéneknek is. Birtos siker folytán honorárium utólag is fizethető. Levélreke díjlanul válasz; Kivánsaga gyógyszerreke Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig. Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. Félémelet: bejárati a lépcsőnél. Külön váróterem

INGYEN lada és csomagolás Rendkívül olcsónak a Magyarhon! ÜVEG-PORCELLÁN gyári raktára VI., Andrássy-ut 74. Díszes ebédlő készlet 12 ar. K. nyitva és füstre — 12 Csoda-ebédlő-készlet 8 szem. díszesen fest. és aranyozva ára csak — 15 Csoda-kávé-készlet 6 szem. 7 Csoda-olaj-készlet 6 szem. 6 Féláron ki lez aranyra barm. díszes, szép és fin. megúrt-szedett és mintázott 6 szem. üvegkőszet csak — 8 Szinte fél áron ki lez aranyra barm. díszes. 8 Szinte fél áron ki lez aranyra barm. díszes. 10 Fim. megúrt-szedett vizepoharak csak — 12 Borospoharak csak — 10 fillér 10 Legül. remek szép kávé- és tea-csészék, dróba állár 60 Mosdókészlet, angol, díszes virágos — 10 fillér — K. 10 Pontos és hold kávéfogó. Vasuti állomás körüli. Butor occasió, asztalos és kárpitos árúban, valamint angol birt garnitúrában. Andrássy-ut 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. V. deklék figyelembe külföldes ajánlatba,

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula. Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Giulietta	Szozer	Koppéliusz	Kornai
Antonia	Miklós	Gábor	Dappertutto	Mihályi
Spalanzani	Crespel	Hegedűs	Miracle	Dálnoki
Luther	Hermann	Várdy	Slémil	Kiss E.
Hoffmann		Ney B.	Cochenille	Bortis
		Szomere	Pittiobinaccio	
		Pichler	Ferenc	
			Nathaniel	
			Az anyá hangja	

Kézde 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Flirt.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Ferenczy Ferenc.

Személyek:

Willensteiné	Rákosi	Woborné	Déli E.
Sándorné	Helvey L.	Fantoiné	Keczeri
Tisch Lina	Nagy Ib.	Grót Tari	Gyenes
Stadinsky	Gál	Márosy	Mihályfi
Stadinsky	Lánczy	Marossy	Liget
Báró Webern	Korvath	Báró Rodák	Császár

Kézde 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irta Bayerlein. Fordította Zboray Aladár.

Személyek:

Volkhardt	Balassa	Mihalek	Szerény
Klári	Garsi	Spess	Dayka
Laufen	Tanay	Paschke	Kazalicsky
Helbig	Tapolczai	Lehdenburg	Hegedűs
Bannewitz	Ország	Hagemester	Gyözö
Howen	Szilagyi	Halbör	Bárdi

Kézde 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Katinka grófné.

Nagy operett 3 felv., előjátékkal. Irta Faragó Jenő

Zenéjét szerzette Hüvös Iván.

Személyek:

István gróf	Irsai	Resoda	Kápolnai
Anna grófné	Krecsányi	Aranyvirág	Sátori
Katinka	Szamosi	Ulrich	Ujvári
Teofil herceg	Kovács M.	Pásztorfi	Szentmiklósy
Pető, diák	Komlósi	Ulászló gróf	Szirmai

Kézde 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

A hajduk hadnagya.

Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerzette Czobor Károly.

Személyek:

Blanchefort	Iványi	Hájas András	Fenyéri
Balsibty	Farkas	Barbarina	Keleti
Kressenbronn	Fodor	Gaston	Szontgyörgyi
Vivenot	Giróth	Scherffenberg	Dénes
Bischoffshofen	Heitai	Szepicz	Sziklai
Boronay Imre	Ráthonyi	Albafera	Iványi

Kézde 7 1/2 óraker.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Boris király.

Operett 2 felvonásban és egy előjátékkal. Irta Szőlősi Zsigmond, zenéjét Herryay Félix verzeire szerzette

Angyi Béla.

Személyek:

Királyné	Buday	Bibik	Ferenczy
Boris király	Fedák	Joekó, hóhér	Körmendy
Jolena	Bánó I.	Gyergey	Torma
Babakov	Vágó	Ducásza	Erdei

Kézde 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1904. március hó 22-én.

Felolvasó est.

Kézde 7 1/2 óraker.

FOVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.

Még csak néhány napig

Tannhäuser

(paródia)

Braki A. tenorista mint vendég
Pauline D'Argent francia excentrique
Az új lakás (A Tacka Színpad tulajdonsága)
The Tups Almones, Jolmko, Barkai. — A drótosítók,
Eltora minden stb.

Vasárnap, március 27-én, d. u. 3 óraker jótékony célú
Ifjúsági matiné rendezi a „Gyermekbarát” egyesület.
A műkerben reggeltől 5 óráig Vörös Elek előnyezése-
kara hangvezényes.

Reményi Mihály

műhegedű-készítő. A magyar kir. Zene-
akadémia szállítója

Budapest, VI., Király-utca 44/5. sz.

Ajánlja dus raktárát valódi olasz, francia, angol
ésmet és magyar mestereknél, gongonkák
és vonókban, legjobb hegedű-alakú tokok so-
líd, ésm kivitelben. Gyanták, Allartók, hang-
jegyalványok a legelőszérűbb formában.
Quintiszta és tartós hangversenyhurkok,
melyeket a legnyobbb művészek, mint:
Hubay, Burmeister, Grünfeld, Ardany,
Geyer Steh, Vecsey, Földeny, Bürger
tanár urak hangversenykon használnak elő-
szeretettel.

Specialista:

vonó-hangszerek készítése és javításában.
Hangfokozó-gerenda, melynek hegedűbe
által sokkal jobb, erősebb, szebb és kellemesebb hangja lesz.
Sikerét kezeség minden egyes hangszernél. Régi hangszerek
vétele és eladása a legmagasabb árákig. Képes árjegyzék
az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Singer- varrógépek

és fűzőgépek gépek a legutányosabb árban és
legkedvezőbb feltételek mellett jótállással az 1889.
év óta fennálló cégnél

LÖWINGER JÓZSEF-nél

Budapest, VII., Erzsébet-körút 19.

szám alatt vehetők.
Minden géphez díjmentesen egy az összes
államokban szabadalmazott műhímzőkészülék, hímző-
rámával és mintával adatik.
Árjegyzék ingyen. — Varrógépgyűjtnők felvételnek.

Személyhitelt, olcsó (törlesztéses) havi vagy negyed-
éves fizetési tervre által Katona
tisztelőknek (házasági óvadékra is), ház- és földtulajdono-
soknak (esetleg II. helyre is), hivatalnokok és kereske-
dőknek, iparosoknak, esetleg kezesek nélkül is, gyorsan
és diszkrétion.

BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodája
Budapest, VI. ker., Vörösmarty-utca 57. I. em.
TÉL É FÓN. Válaszbélyeg.

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességben specialista, Kossuth La-
jos-utca. Klótid-palota.

Kérje

ingyen és bérmentve több mint 600
képpel gazdagon illusztrált árjegyzé-
kemet, szolid kivitelű, jó és olcsó
órakról, arany-ésm-és nangeszter-
árúkról

Hans Konrad

első órányára Brük No. 896.

(Csehország).

Valóságos amerikai nikkell-anker-
remontoir órák, szab. Roskopf mód-
szere szerint, tartós szarvasbőr-tar-
tóval és nikkell lánccal együtt darab-
enként 2 forint 50 krért kaphatók.

Nodusin Aranyér-balszam.

Tökéletesen és biztonságos gyógyítja egy a vak, valami-
mint a nyitott aranyérrel. Ellámeró levelek. Kapható a kö-
születnél.

Nagy Kálmán gyógyszerésznél, Nyiregyházán.

Főváros: Terék József Budapest és dr. Egger Led-nél,
valamint az összes gyógyszerészeknél. A balszamot titál-
tással egy üti 4 kor., bérmentve különvelet pótlás 5 korona.

A „KAISER”-hajók:

Kaiser Wilhelm II. 215 méter hosszú,
Kronprinz Wilhelm, 202 méter hosszú,
Kaiser Wilhelm d. Grosse 198 méter hosszú,
Kaiserin Mária Terézia, 166 méter hosszú.

Fenti hajókkal juthatni
6—7 nap alatt Bremenből Newyorkba.

INDULAS KEDDI NAPON.

Ezen „Kaiser“ hajók csakis Bremenből indulnak.
Aki „Kaiser“ hajóval kíván utazni, bátran és
minden akadály nélkül utazhat, mert azt betil-
tani senkinek nem áll jogában. Már otthon
határozza el magát mindenki, hogy mely irány-
ban fog utazni, és ezen elhatározásáról ne hagyja
magát senki által lebeszélletni vagy félrevezetelni.
Mindenkinek szabad akaratában áll arra utazni,
a merre akar. Hajón való helyről azonban előre
kell gondoskodni és annak biztosítására jóelőre
és címre 20 korona előleget beküldeni.

Bremenből Amerikába „Kaiser“-hajóval

140 koronáért,

postahajóval

120 koronáért.

Németh József szabómester

II., Lánchíd-utca 2. (sarokbolt).

Készít divatos úrilányt vagy felöltőt 11 forint,
nőia vánszított szövetekből 15 fr.ért.

Mintát kívánatra szakemberrel a házhoz küldi.

UJ! UJ! UJ!

A nappali fénytvető prisma-reflektorok

és
a nappali fénytvető aluminium-reflektorok

értéktelen, sötét helyiségeket nappali világossággal
látják el. — Prospektusok és próbavilágítás ingyen.

KARRACH nappali fénytvető reflek- torai szab. tűkörűvezés

üvegkösörűlés és rézmű-üvegezés.

Wien, XV., Mariahilfstrasse 170.

Részletfizetésre

arany és ezüstmenték ol-
csón árfelemlés nélkül.
Grünberger'sche Tisch-
drückerei és ésm-
kereskedők Budapest, IV.,
Váci-utca 30. sz. I. em. 23.
Harris bazár.

BUTOROK

késszénzért és részletfizé-
tésre. Háló- és ebédlőszoba-
burkolatok. Sajtóközzimény-
rész- és vasbutor, divánok,
matracok, szőrony-ágy-
betétek, függőlámpák,
ingárok, olcsóbban mint bár-
hol, előnyös fizetési feltételek
mellott.

Pollák N. Ignác

BUDAPEST,
VI., Terék-körút 23.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Szerda	Nincs előadás	Mátyás és Beatrix	Takarodó	Kis császár	Hajduk hadnagya	Boris király	Balaton
Csütörtök	Tannhäuser	Constantin abbé	Takarodó	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	Boris király	Felolvasó ülés
Péntek	A hugonották	Romeo és Julia	Takarodó	Sárga csikó	A drótosítót Hajduk hadnagya	A toresdor	Az éjt. nap orsz. Felolvasó est
Szombat	Istenek alkonya	Utazás az öz- vegység felé	Liliumfi	Felsőbb asz- szonyok	Hüvelyk Kató	Boris király	Az orosz Riviera és a Kaukázus
d. u. Vasárnap este	A dolovai nábob leánya	Utazás az öz- vegység felé	Tosca	Az erény utja	Tündérak Magyarhonban	Hajduk hadnagya	Dunanan apó és fia
					Felsőbb asz- szonyok	Hüvelyk Kató	Boris király

ÖZÖLÖGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Ezre azonban nem minden szőlőjé általában (bár mind kemő természetű), mert nagyobb része, ha megőzi is, természetesen nem hoz, azért olyan nem érők el eredményig eddig. Hol igenek alkalmas fajokat ültetni, azok bőven állítják bün-
kés az egész szőlőrés idején a legkiválóbb munkatény és más
őies szőlőknek.

A szőlő használatán mindentől megtörve a szőlőben oly
ház, melynek fala mellett a legelőszérűbb gondozással fel-
szelhető nem volna, ezenkívül más ültetőknek, kerteknek,
kerítéseknek stb. a legelőszérűbb díszre szánták, hogy leg-
kevesebb helyet is elfoglalja az egészre használható részek-
ből. Ez a legelőszérűbb gyűjtemény, mert minden évben terem.
A fajok ismeretében vonatkozó szines fényanyagot kate-
logus bárciknek ingyen és bérmentve küldök meg, a ki eziről
egy leveletőlapon üdvözli. Cím: Er-
meléki első szőlőjévtárclop Nagy-Kágya, u. p.
Székelyháid.

A hirdésekre díjmentesen ad felváltást a kiadvival: VIII., Kerepesi-ut 25. szám. Kiadvivali telefon-szám: 84-39. Tadózkodásokról a hirdetés számát a kiadvivalal mindig közölni kell.

Levelelő tudakozóira ingyen adnak felvilágosítást, csak a válaszra szükséges belyeget kell mellékelni.

Levelézés.

Növény

Ismeretlen gazdálkodó ki a gazdaságban... nempareille betűkből 8 illér, Vastagabb betűkből 8 illér.

37 éves

Földirtások, fővárosi háztulajdonos... 1917

30 éves

Fővárosi építész, háztulajdonos... 1917

Gyászruhák

Bájos helyet, kit a dunaparton... 1888

Tudós?

Beszéhszékben szorosabbszabot... 1888

Clariara.

Levél ott, kerest csokolja, Kedélyes. 1888

Édesem 1904.

Fakós szívet látvaom én, szerelmem... 1888

„Boldog otthon.”

Levele van a kívánt helyen. 1888

Szörökösök

Érdéklődő, intelligens fiatal... 1888

Honka

Régi jellegű, a fővárosi levele... 1399

Mallée.

Vohat is the matter? 1888

Jó remény.

Márt nem is? 1393

Ózti rózsá 23.

Imádkozó... 1888

Intelligens

representatív urak a biztosítási... 1888

Állások!

Keresetűl pincomester, fővárosi... 1888

Fővárosi

Aki még nem szeretett... 3083

Betöltendő állások.

Pénztárnok... 1888

Kézi leányok

felvételt. Győrúti-utca 3. l. 1888

Kalapvarróknak

felvételt. Reis, Andrássy-ut 16. 1888

Betöltendő

Bancs által teljes dímmel van... 1888

Ugyonkifil

30 kor. fővárosi és országos... 1888

Tőkepénzes

1400 keresték... 10021

Mindenes

felvételt 12 korona havi... 10110

Eljárásitón.

12 hónapból való... 1888

Szabónéhoz

12 éves leány... 1888

Takarítóné

22 éves leány... 1888

Dajka

születési felvételt. István-ter 11. l. 1888

Boltszolgá

felvételt. Költőegyháza, VII. Erzsébet-körút 23. 1888

Vice

felvételt. Andrássy-ut 10. sz. 1888

Házmester

felvételt. Kanizs, Szerecsen-utca 12. 1888

Kifutó

ki színelődi lakik felvételt. Ploki, Andrássy-ut 13. 1888

Kézi leány

ki nemélti is beszél felvételt. Andrássy-ut 16. ajtó 16. 1888

Tanulóné

felvételt. Richter, Szt. István-utca 5. 1888

Pincéred

felvételt, felvilágosítás, Király-utca 78. baromfiudvarban. 1888

Mindenes

felvételt. István-ter 4. Veng. 1319

Uram, Hölgyeim!

Aki biztat megőrzéséket... 1888

Felsőbb

lakelakó... 1888

Keresetűk

Németországba 2 nélen... 1888

14-16 éves fiúk,

akik beiktatni tudnak... 1888

Fiatal szegédet,

katonaköltőzettségének... 1888

Intelligens

representatív urak a biztosítási... 1888

Állások!

Keresetűl pincomester, fővárosi... 1888

Fővárosi

Aki még nem szeretett... 3083

Betöltendő állások.

Pénztárnok... 1888

Kézi leányok

felvételt. Győrúti-utca 3. l. 1888

Kalapvarróknak

felvételt. Reis, Andrássy-ut 16. 1888

Fodrásznó

rendkívül ügyes, ismerkedő... 1888

Csinos

fiatal leány bármilyen... 1888

Kisasszony

gyermek mellő ajánlok... 1888

Fiatal leány,

ki magyarul, németül, sorszerű... 1888

Szobalány

ajánlok Kasziny-ut. 14. l. 1888

Szolid leány

ajánlok magányos nőhöz... 1888

Inasnak

ajánlok 16-17 éves... 1888

Szobafestő

ajánlok Rudnyak Václav... 1888

Kereskedőnek

szakszerűen... 1888

Szakácsnő

ajánlok jó hához... 1888

Takarítóné

ajánlok Kasziny-utca 20... 1888

Kertész

ajánlok Sziv-ut. 14. l. 1888

Házfelügyelőnek

ajánlok egy... 1888

Péktől

ajánlok... 1888

Eljárásitónak

ajánlok... 1888

Mosóné

ajánlok... 1888

Társnak ajánlok

10-10 éves... 1888

Szolgá

ki már iradában volt... 1888

Mosóné

ajánlok... 1888

Mosóné

ajánlok... 1888

Raktárnoki

szakszerűen... 1888

Oktatás.

Egy koronért... 1888

Nevelőnek,

szakszerűen... 1888

Szakszerűen

Kerepesi-ut... 1888

Nevelőnek,

szakszerűen... 1888

Dohánytörsde.

rendkívül fogalmas... 1888

Kávémérés,

napi 14 forint... 1888

Fodrásznó

szakszerűen... 1888

Kávészár,

szakszerűen... 1888

Vendéglő

szakszerűen... 1888

Cukrászda

Kerepesi-ut... 1888

Pékfiók

szakszerűen... 1888

Körösm

szakszerűen... 1888

Pékfióküzlet

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok

szakszerűen... 1888

Fűszerüzlet,

szakszerűen... 1888

Dohánytörsde

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok,

szakszerűen... 1888

Beszáló

szakszerűen... 1888

Újzetek

szakszerűen... 1888

Nagy vendéglő

szakszerűen... 1888

Éladó föld

szakszerűen... 1888

Somogyországban

szakszerűen... 1888

Birtok

szakszerűen... 1888

Házak

szakszerűen... 1888

Nyaralónak

szakszerűen... 1888

Vendéglő

szakszerűen... 1888

Közös

szakszerűen... 1888

Cukrászda

Kerepesi-ut... 1888

Pékfiók

szakszerűen... 1888

Körösm

szakszerűen... 1888

Pékfióküzlet

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok

szakszerűen... 1888

Fűszerüzlet,

szakszerűen... 1888

Dohánytörsde

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok,

szakszerűen... 1888

Beszáló

szakszerűen... 1888

Újzetek

szakszerűen... 1888

Nagy vendéglő

szakszerűen... 1888

Éladó föld

szakszerűen... 1888

Somogyországban

szakszerűen... 1888

Birtok

szakszerűen... 1888

Házak

szakszerűen... 1888

Nyaralónak

szakszerűen... 1888

Orosház

szakszerűen... 1888

Családi ház

Budapest... 1888

Cukrászda

Kerepesi-ut... 1888

Pékfiók

szakszerűen... 1888

Körösm

szakszerűen... 1888

Pékfióküzlet

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok

szakszerűen... 1888

Fűszerüzlet,

szakszerűen... 1888

Dohánytörsde

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok,

szakszerűen... 1888

Beszáló

szakszerűen... 1888

Újzetek

szakszerűen... 1888

Nagy vendéglő

szakszerűen... 1888

Éladó föld

szakszerűen... 1888

Somogyországban

szakszerűen... 1888

Birtok

szakszerűen... 1888

Házak

szakszerűen... 1888

Nyaralónak

szakszerűen... 1888

Pénzkölcsön

szakszerűen... 1888

Családi ház

Budapest... 1888

Cukrászda

Kerepesi-ut... 1888

Pékfiók

szakszerűen... 1888

Körösm

szakszerűen... 1888

Pékfióküzlet

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok

szakszerűen... 1888

Fűszerüzlet,

szakszerűen... 1888

Dohánytörsde

szakszerűen... 1888

Kávécsarnok,

szakszerűen... 1888

Beszáló